

veztm

Letnik XXVII.

Celovec, petek, 25. avgust 1972

Štev. 34 (1571)

Koroški Slovenci poznamo koroško stvarnost

Reakcija slovenskih osrednjih organizacij na nezadovoljivi zakon o dvojezičnih topografskih označbah in napisih in zlasti na zoževalna navodila za izvedbo tega zakona, ki jih je sklenila zvezna vlada, je našla nepričakovano močan odmev v avstrijskem pa tudi v jugoslovanskem tisku, pa tudi v izjavah deželnih in zveznih politikov. Deželni glavar Sima je v svojem govoru v Labotu moral priznati stoletja dolgi obstoj dvojezičnosti na Koroškem, ki terja tudi javno priznanje, ker gre za obveznost iz državne pogodbe z dne 15. 5. 1955. Pač pa je potem smatral za potrebno, da je kar nekaj dni navrh opozarjal Slovence, da naj se ne pustijo voditi od iracionalnih emocij, marveč naj stvarno ocenijo svoj položaj. Ne samo „Kleine Zeitung“ marveč tudi priznani strokovnjak za narodnostna vprašanja, na katerega sklicujejo tudi v motivnem poročilu k zakonu, dr. Theodor Veiter v tej zvezi govori o zamudah dveh in še več 10-letij, v katerih bi bilo potrebno prebivalstvo psihološko pripravljati na potrebne ukrepe, ki jih državna pogodba obvezno predpisuje, in za tako družbeno stvarnost, v kateri bi se manjšina lahko počutila enakopravna, ne pa da se sumi o njeni zvestobi do koroške domovine in avstrijske države. Če v tej zvezi omenjamo še izjave zveznega kanclerja dr. Kreiskega, da ne more biti vsaka vlada odgovorna za zamude prefeklosti in da ima sicer veliko razumevanje za manjšinska vprašanja, da pa je realni politik in da je treba v politiki najti karajžo tudi do nepopolnega, v ostalem pa da je nanj vedno spet delal vtis način, kako Korošci rešujejo probleme in končno najnovejšo pripravljenost za strokovne razgovore bi bila slika zaokrožena.

Koroški Slovenci se dobro zavedamo stvarnosti in jo tudi poznamo. Na Koroškem je to ta, da v narodnostnih vprašanjih ne odloča vlada, marveč odločajo v teh vprašanjih slej ko prej nacionalistični krogi, ki jim nikdar ni bilo za resnično reševanje tako imenovanega koroškega vprašanja niti za mirno sožitje v deželi, ker so za svoj obstoj in za svojo legitimacijo vedno potrebovali nacionalne razprtije. Saj je značilno, da so takoj, ko so se po državni pogodbi kot gobe po dežju pojavile ena za drugo razne nacionalistične organizacije — Heimdienst, Südmärke, Abwehrkämpferbund, Steirischer Kulturverband, Bund der Windischen itd. — takoj pričele gonje proti dvojezični žoli, ki so jo uspele tudi odstraniti. Ko je kancler Klaus skušal rešiti odprta vprašanja slovenskega uradnega jezika in dvojezičnih topografskih označb in napisov in si v to svrhu iskal pomoč pri priznanem strokovnjaku, so takoj torpedirale ta poskus in prišle z znanim načrtom o ugotavljanju manjšine po občinah. In komaj se je slišalo o načrtu reševanja dvojezičnih topografskih označb in napisov, so takoj spet nastopile svoj bojni pohod in, kakor znano tudi lopot uspele, da je vlada več ali

manj klonila. To je koroška stvarnost!

Kdo se ne spominja bojevitega nastopa dr. Neumanna, ko so mladi progresivni avstrijski znanstveniki le rahlo poskušali z novimi pogledi na dogajanja leta 1920 pičiti v to sršeno gnezdo? Napovedani članek dr. Rudolfa Necka ni smel biti objavljen v Carinthiji, pač pa je bila objavljena polemika proti še neobjavljenim znanstvenim dognanjem. Res čudna objektivna znanost! Toda to je koroška stvarnost!

Se vsi imamo pred očmi raport dr. Koschierja na tribuni dne 10. oktobra 1970, ko je javljal najvišjemu predstavniku države mimohod

strumnih vrst „domovini zvestih“ Korošcev, katerih najglasnejši so nekaj časa poprej napovedali potrebo likvidacije koroških Slovencev, ker baje niso dovolj „domovini zvesti“. In ta dr. Koschier zahteva pri pogajanjih glede dvojezičnih topografskih označb in napisov od vlade „frd jezik“ — eine „harle Sprache“. To je koroška stvarnost in kdor se tej stvarnosti ne ukloni, ni „domovini zvest“; temu grozijo smrt in da bodo celo njegovo truplo vrgli preko Karavank, da niti njegov grob ne bi onečaščal koroške zemlje. Tudi to je koroška stvarnost!

Le-ta pa zahteva čimprej „pre-

poved dejavnosti organizacij, ki merijo na to, da odvzemajo slovenskemu prebivalstvu njegov značaj in pravice kot manjšine“, kakor je jasno zapisano v državni pogodbi.

Brez dvoma drži, da so desetletja zamudili, da bi to nacionalistično miselnost odpravili in oba deželna naroda vzgajili k medsebojnemu spoštovanju in razumevanju.

Če pomislimo — ne da bi ponovno omenjali nacionalističnih organizacij in 10. oktobra 1970 le na gonjo proti dvojezičnemu šolstvu in proti slovenskemu jeziku v cerkvi, če se spomnimo na članke „Blutige Grenze“, če imamo pred očmi stalne nekvalificirane izpade v šte-

vilnih „pismih bralcev“ ali „pustovih“ žolčnih puščic, če upoštevamo še potuhnanosti tako imenovane znanosti, ki je postala dekla politike, potem bi bilo krivično očitati to zamudo zgolj socialistični koroški deželni vladi, ki se je brez dvoma prizadevala, da bi izgladila vsaj najhujše valove. Tako sta bivši deželni glavar Wedenig in zlasti sedanji deželni glavar vedno spet govorila besedo strpnosti in medsebojnemu razumevanju in prvič v zgodovini vsaj poskušala reševati naša vprašanja n. pr. z odlokom o uporabi slovenskega uradnega jezika in z dodelitvijo subvencij tudi slovenskim kulturnim organizacijam in ustanovam.

To velja tudi za socialistično stranko Avstrije, ki je proti vsej koroški tradiciji sprejela na svojo listo zavednega koroškega Slovenca in ki je v zadnjem času razposlala med svoje obsežno članstvo posebno brošuro, v kateri kaže svojo odprtost in razumevanje za problematiko koroških Slovencev in jo poskuša približati tudi širokemu krogu svojih pristašev.

Prav tako drži, da se je zvezni kancler dr. Kreisky že kot zunanji minister zavzemal za rešitev vprašanja člena 7 in da se je s to problematiko spoprijel tudi kot zvezni kancler. Ne da bi tukaj podrobno ocenjevali vprašanja zavzetosti za tako politiko in zlasti uspešnosti te socialistične politike, pa smo iskreni dovolj, da jo priznamo, ker na drugi strani pri ostalih merodajnih strankah in političnih silah ne vidimo niti ne poskusa spremembe mentalitete, nasprotno slej ko prej doživljamo nacionalistično averzijo proti našemu ljudstvu in njegovim pravicam, kakor je to prišlo ponovno do izraza tudi pri zadnjem poskusu najminimalnejše rešitve vprašanja dvojezičnih topografskih označb in napisov. To so dejstva in to je tudi vzrok, zakaj Zveza slovenskih organizacij na Koroškem ob raznih odločitvah podpira socialistično stranko, pri čemer pa se nikdar ni odrekla svojim nacionalnim zahtevam.

Zato ne razumemo začudenja nekaterih ob našem jasnem in odločnem stališču do predmetnega zakona ko pa v nacionalnih vprašanjih še nikdar nismo komu na ljubo pustili, niti ni poskušal na nas — in to naj bo tudi poudarjeno — tozadevno kdorkoli vplivati, o čemer pričajo tudi nastopi podpredsednika Zveze slovenskih organizacij na Koroškem poslanca Hanzija Ogriša v deželnem zboru.

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem je samostojna, v najširšem smislu socialistično usmerjena organizacija, ki je od svoje ustanovitve pa vse do danes odločno in brez ozira na eventualne negativne posledice branila in zagovarjala nacionalne interese slovenske narodnostne skupnosti na Koroškem. To bo delala tudi v bodoče v iskreni skrbi za obstoj in nadaljnji razvoj našega ljudstva na Koroškem!

Avstrijska vlada obsoja teroristično dejavnost ustašev

Avstrijski ministrski svet je v torek razpravljal o jugoslovanski vlogi v zvezi z ustaško dejavnostjo v Avstriji, ki jo je jugoslovanski veleposlanik v Avstriji, Milija Vošnjak, konec minulega tedna osebno predal avstrijskemu kanclerju dr. Brunu Kreiskemu. Rezultat seje je sicer samo kratek komunikat, ki pravi, da bodo avstrijski varnostni organi takoj začeli preiskavo o aktivnosti terorističnih skupin v Avstriji, kot podlaga pa jim bo služil dokazni material, naveden v jugoslovanskem memorandumu. Bolj pomembni kot sam komunikat pa sta izjavi, ki sta ju v zvezi s pripravljeno Avstrijo, da v prihodnje prepreči kakršno koli subverzivno dejavnost, ki bi bila naperjena proti Jugoslaviji, dala avstrijski zunanji minister Kirchschräger in avstrijski kancler dr. Kreisky.

Zunanji minister Kirchschräger je predvsem poudaril, da Avstrija načelno obsoja vsako teroristično dejavnost in da bodo avstrijski varnostni organi nastopili proti pripravljanju teroristične dejavnosti, ki bi bila naperjena proti katerikoli sosednji državi, z vsemi državnopravnimi sredstvi. Poudaril pa je tudi, da Avstrija slej ko prej želi dobre sosedske odnose z Jugoslavijo.

Dr. Kreisky pa je v svoji izjavi „Kärntner Tageszeitung“ med drugim poudaril, da so navedbe v jugoslovanski vlogi o pripravljanju ustaške teroristične dejavnosti v Jugoslaviji takšne, da upravičujejo temeljito preiskavo in če bo potrebno tudi opozorilo določenim krogom, naj ne mislijo, da imajo v Avstriji možnosti za pripravljane kakršnekoli subverzivne dejavnosti. Primer v Švedski je zelo jasno pokazal, kam lahko to pripelje.

Vladni sklep, predvsem pa izjavi obeh najbolj odgovornih avstrijskih politikov dajejo upanje, da bo Avstrija končno le skušala preprečiti ustaško teroristično dejavnost z njene ozemlja proti Jugoslaviji z vsemi zakonitimi sredstvi, teh pa je po izjavi zunanjega ministra Kirchschrägerja že v okviru sedanjih avstrijskih zakonov dovolj.

Na drugi strani pa je tudi res, da so avstrijski varnostni organi začeli preiskavo v zvezi z obstojem ustaškega terorističnega središča v Salzburgu šele po jugoslovanski vlogi, čeprav so že prej obstajali podatki o tem, da je vsaj sedem članov teroristične skupine, ki je bila likvidirana v Jugoslaviji, pred vdorom v Jugoslavijo stalno prebivalo v Salzburgu. Jasno je, da so zaradi takšne „naglice“ našli prazna stanovanja in nobenih sledov o orožju in drugem terorističnem materialu. Noben avstrijski varnostni organ pa tudi ni opazil, da so se

oborožene in uniformirane ustaške skupine pred vpadom v Jugoslavijo tedne dolgo zbirale v taboriščih na Štajerskem in se tam urile v streljanju.

Čeprav danes nihče ne dvomi več v to, da je ustaška teroristična skupina vdrla v Jugoslavijo z avstrij-

skega ozemlja in čeprav so med tem, kot kaže, tudi v Zvezni republiki Nemčiji spoznali nujnost odločnejšega nastopanja proti teroristični dejavnosti ustašev — to vprašanje je tudi dominiralo med nedavnim obiskom zahodnonemškega notranjega ministra Hansa Genscherja v Jugoslaviji — pa je „Volkszeitung“ iznašla povsem novo verzijo ustaškega terorističnega vpada v Jugoslavijo. Vpad bi naj po njenem pisanju organizirala jugoslovanska tajna služba sama in s tem prisilila tuje vlade, da nastopijo proti politično nevarni emigraciji. Brez dvoma zelo zanimiva ugotovitev, ki ji bodo najbolj verjeli svoji trinajstih pripadnikov jugoslovanske milice in teritorialne obrambe, ki so padli v boju z ustaškimi teroristi.

Konferenca neuvrščenih v Georgetownu uspešno zaključena

Po šestdnevnem uspešnem razpravljanju se je v gvajanskem Georgetownu končala četrti konferenca zunanjih ministrov neuvrščenih držav. Iz sprejetih sklepov na tej konferenci se jasno zrcali enotna misel, da georgtownsko srečanje pomeni veliko prelomnico v gibanju neuvrščenih držav. To gibanje se spreminja v povsem določeno mednarodno silo, ki je znala uveljaviti svojo enakopravno navzočnost v doslej togi obliki svetovnega odločanja.

Na tej pomembni konferenci so sprejeli več sklepov. Tako so sklenili, da bo četrtlo srečanje šefov neuvrščenih držav in vlad drugo leto verjetno v Alžiru. Nadalje so sklenili, da se bodo neuvrščene države z vsemi sredstvi prizadevale odpravljati agresijo in okupacijo tujih ozemelj ter vse ostanke kolonializma in rasizma. Prav tako so na konferenci predlagali, da bi se zunanji ministri neuvrščenih držav od leta 1974 naprej sestajali zadnji teden vsakega septembra na sedežu Organizacije združenih narodov. Ministri bi se na ta način lahko lažje posvetovali in koordinirali akcije o vprašanjih, ki jih zanimajo. Glede Indokine pa so ministri izrazili solidarnost z bojem vietnamskega, kamboškega in laoskega ljudstva.

V Georgetownu so ob priložnosti konference odkrili doprsne kipe prvim zagovornikom politike neuvrščanja Naserju, Nkrumahu, Nehruju in Titu.

Konferenca neuvrščenih v Georgetownu je bila nadvse uspešna, saj je na le-tej doslej sodelovalo največ predstavnikov neuvrščenih držav. Kot znano, je bilo navzočih 59 članic, 12 opazovalk in 7 osvobodilnih gibanj. Takoj na začetku srečanja so v članstvo sprejeli tri nove države in sicer Bahrein, Oman in Združene arabske emirate, na koncu pa še vlado nacionalne enotnosti Kambodže ter začasno revolucionarno vlado Južnega Vietnama.

Skrbi in težave okoli državnega proračuna 1973

Socialistična vlada stoji v teh tednih pred veliko preizkušnjo. To preizkušnjo predstavljata državni proračun 1973, katerega osnutek mora pripraviti do pričetka jesenskega zasedanja parlamenta, do katerega bo prišlo začetka oktobra.

Svoja prva proračuna, onega za leto 1971 in tega za leto 1972 je socialistična vlada spravila brez večjih težav do uzakonjenja s strani parlamenta. V svojih osnovah se je obseg proračunskih izdatkov vsako leto zvišal za okroglo deset odstotkov, pri čemer je spričo naraščajoče gospodarske konjunkturi vladi uspelo, da so dohodki proračuna presegli predvidene izdatke. Tako vlada ni le lahko držala proračunski deficit v mejah, marveč ga je s pospešenim odplačevanjem državnih dolgov še zmanjšala. S tem pa je med prebivalstvom izbila pomemben politični kapital, ker je dokazala, da tehniko državnega proračuna in državnega gospodarstva bolje obvlada kot jo je obvladala OVP, kateri so več kot 20 let pripadali finančni ministri.

Proračun za leto 1973 ima vendar navzlic trajanju gospodarske konjunkturi več negotovih izhodišč kot so jih imeli dosednji proračuni. Finančni minister se bo moral odpovedati 2 milijardama šilingov dohodkov, zakar se bo zaradi znižanja carin v trgovini

z EGS v prihodnjem letu znižal državni dohodek iz carin. Nadalje se bo moral odpovedati dohodkom v višini 1,3 milijarde šilingov, ki jih bo morala po novem sporazumu o finančni izravnavi republika odstopiti zveznim deželam in občinam. Tretjič pa finančni minister še ne more imeti prave jasnosti, kako se bo z davčno reformo dejansko razvil donos davkov na blagovni promet in na osebni dohodek. Teoretično sta gotovo oba zakona dobra, toda zaenkrat še ni nobene jasnosti, v koliko bodo davkoplačevalci v prvem letu po ovinkih prikrajšali ministra za državne dohodke.

V osnovi ima državni proračun za leto 1973 že postavljen svoj okvir. Z ozirom na potrebo obdržanja gospodarske stabilnosti in z ozirom na potrebo po ukrepih proti mednarodnim inflacionističnim tendencam izdatki ne bodo smeli biti višji od 137 milijard šilingov, njegov predviden deficit pa ne bo smel prekositi mejo 12,8 milijarde šilingov. Z ozirom na to bo morala vlada sila skrbno presoditi listo državnih izdatkov. Še posebno pa bo morala presoditi listo tistih izdatkov, ki bodo morali imeti absolutno prednost. Ta presoja bo tem težja, ker se je vlada medtem že obvezala, da bo zvišala dohodke državnih uslužbencev, da bo povečala izdatke za varstvo človekovega

okolja in za zdravstvo ter da bo pospešila investicijsko dejavnost železnic. Istočasno je na področju gradnje cest in na področju visokega šolstva objavila dolgoročne načrte, ki zahtevajo več javnih sredstev kot je bilo doslej v te namene pripravljenih.

K vsemu temu se pridružuje še obsežna problematika pospeševanja gospodarstva v pogojih neomejene trgovine brez carin z deseterico Evropske skupnosti. Že 1. oktobra tekočnega leta bodo po bruselskem sporazumu carine znižane za 30 odstotkov, tekom šestih let pa bodo docela odpravljene, medtem ko bo menjava večine blaga neomejena. S tem ne bo le naraščala konkurenca inozemskega blaga na avstrijskem trgu, marveč mora domače kmetijstvo in industrija, pa tudi terciarni sektor gospodarstva na mednarodnem trgu računati z naraščanjem konkurence. Prav slednje pa ima lahko za avstrijsko gospodarstvo, ki je tako močno orientirano na izvoz, neprijetne posledice.

Opozicijski stranki sta zadnje tedne posvetili pozornost akcijam, ki lahko diskreditirajo sedanjo vlado. To velja zlasti za OVP. Medtem ko brutalno biča sleherno podražitev, postavlja iz kataloga svojih zahtev v ospredje tiste, ki najdejo med prebivalstvom največ dopadenja, za katerih realizacijo pa zaenkrat skoraj ni finančnega kritja. Istočasno pa podtalno po poti zasebnih podjetnikov in kapitalističnih družb rovari proti vladi z poizkusi navijanja cen, ki jih ni mogoče kontrolirati. V zadnjih tednih je OVP svoja prizadevanja v tej smeri osredotočila na enotni imenovalec: sedaj ko se pred socialistično vlado vrstijo prvi resnejši problemi gospodarskega značaja, jo je treba diskreditirati, kajti s tem se OVP nudi možnost za boljša izhodišča k parlamentarnim volitvam 1975.

V takih okoliščinah letos političnih poletnih počitnic skoraj ni občutili. Vsaka politična grupacija brusi svoj meč za jesensko bitko, ki se bo pravzaprav pričela že 12. septembra s sklepanjem o ratifikaciji sporazuma o postopni liberalizaciji trgovine med EGS in Avstrijo. OVP je že 22. julija v parlamentu deponirala vrsto zahtev gospodarskega značaja, ki jih mora vlada izpolniti, drugače ni pripravljena za ratifikacijo sporazuma. Ker pa je za slednjo potrebna dvotretjinska večina v parlamentu, bodo morali socialisti na nje pristati, čeprav bi se s tem izdatki proračuna povečali.

Po vsem tem izgleda, da bo letošnja politična jesen na Dunaju bolj vroča kot so bili najtoplejši dnevi poletja. Ali bo socializem uspelo, da bodo v tej bitki preprečili vžig političnega dinamita, ki ga podtika OVP, je zaenkrat odprto vprašanje. Če jim to uspe, potem bodo OVP zadali večji udarec, kot ga jim hoče le-ta s svojimi zahtevami zadati.

(bl)

V Novi Gorici gradijo hotel „Argonavti“

Danes teden so v Novi Gorici pričeli graditi hotel „Argonavti“, ki bo v konceptu turizma tega novega mesta na Primorskem brez dvoma pomenil prelomnico, saj bo novi hotel pravi zabavišni center. Hotel bodo dogradili v 18 mesecih, veljal pa bo 4,6 milijarde starih dinarjev. Hotel „Argonavti“ bodo gradili na prostoru ob magistrali in bo Novi Gorici dal povsem nov videz, hkrati pa bo prava turistična atrakcija. Objekt, čigar lastnik je Alpe-Adrija, je mini mesto, sodoben zabaviški Babilon, ki bo nudil razvedrilo gostom vseh ravni in slojev, kratka tu se bo lahko zabaval vsak od petičneža do navadnega zemljana. V hotelu bo 256 ležišč, 2100 restavracijskih sedežev v pokritih prostorih in na vrtu. V njem bo 15 različnih ambientov kot je bar, pivnica, bazen, kegljišče, diskoklub, restavracija, 6 specializiranih botiquov, razstavni prostori, ekspozitura Jugobanke, agencija Alpe-Adria in drugo. V Hotelu bo našlo zaposlitev okoli 220 oseb. Podjetje že zdaj šola 70 vajencev, ki bodo pridobili znanje po najzahtevnejših kriterijih sodobnega evropskega turizma. To število pa seveda še ne bo zadostovalo, zato bodo razpisali nove natečaje, da bodo pokrili vse potrebe. Vodilni kader hotela bodo sestavljali Goričani, ki so trenutno zaposleni drugje, ker doslej v svoji stroki doma niso našli ustrezne zaposlitve.

Priprave za gradnjo hotela, ki bo sodil v

visoko B-kategorijo, so trajale skoraj tri leta ter so v njih sodelovale vse občinske ustanove. Za izvedbo tega velikega načrta pa je bilo treba zainteresirati tudi finančne ustanove na najvišjih ravneh. Pobudo za gradnjo hotela so seveda proučili s stališča frekvence gostov in tako ugotovili, da število turistov, ki prihajajo v okviru maloobmejne prometa ter s potnimi listi povsem opravičuje gradnjo takega objekta, ki leži takorekoč na sredi poti med Beogradom, Dunajem in zapadnimi mesti v Italiji. V novem objektu bo vnešen nekaj sodobnih novosti za rekreacijo, ki je povezana s kulturo. Osrednja zgradba bo grajena v obliki stopnic, strešna konstrukcija hotela in vrta bo za Jugoslavijo zanimiva novost. Plavalni bazen bo pozimi pokrit, poleti pa odprt proti rekreacijskemu središču zgradbe, v katerem se bodo nudila vrsta možnosti sprostitve in razvedrila. Strokovnjaki, ki so pri načrtovanju imeli glavno besedo, so mnenja, da bo hotel, ki je delo najmlajše generacije slovenskih arhitektov, v povprečju — kar se tiče sodobne arhitekture — daleč nad evropskim nivojem.

Nova zgradba ne bo pomenila le prelomnico turizma v mestu Nova Gorica, marveč za turizem na Primorskem sploh. S tem v zvezi je predsednik občinske skupščine Nova Gorica Rudi Šimac dejal, da je bilo treba veliko napora, da je v Novi Gorici prišlo do tako velike investicije.

TUDI SEJEM V WELSU V ZNAMENJU ŠPECIALIZACIJE

Čeprav se je sejem v Welsu razvil iz ljudske veselice, danes za avstrijsko gospodarstvo, predvsem kmetijstvo pomeni faktor, katerega si ne moremo več admisliti. Kajti na skupno 156 lisoč kvadratnih metrih razstavne površine, od tega 47.000 kvadratnih metrov pokritih prostorov, bo razstavljalo skupno 2106 podjetij od tega 1504 avstrijskih, ostalih 602 podjetij pa pride iz inozemstva.

Sejem v Welsu bo v dneh med 1. in 10. septembrom 1972. O značaju tega že tradicionalnega sejma sta za koroški tisk pred nedavnim župan iz Welsa Leopold Spitzer in direktor sejma dr. Franz Prummer priredila v Celovcu tiskovno konferenco ter prisotne novinarje seznanila o podrobnostih te velike gospodarske in ljudsko zabavne prireditve v Welsu. Tako sta med drugim poudarila, da so se tokrat odločili za specializacijo sejma in zaradi tega odklonili številna podjetja, ki na tem sejmu želijo raz-

stavljati. Tudi prireditelji sejma v Welsu so namreč spoznali, da je bodočnost sejmskih prireditev prav v specializaciji le-teh in da le v taki obliki lahko še pridobivajo na pomenu. Tako bodo največ pozornosti posvečene avstrijskemu sejmu pekarske stroke, ki jo tokrat prirejajo že četrč po vrsti, tretjemu avstrijskemu strokovnemu sejmu mesnih izdelkov in seveda tudi kmetijski razstavi, ki takorekoč nosi naslov celotne razstave in bo prav tako specializirana. Posvečena je ogledu plemenske živine raznih pasem iz vseh zveznih dežel. Interesenti bodo lahko videli konje, krave, svinje in še druge živali, s katerimi so avstrijski živinorejci v zadnjih letih dosegli največ uspeha. Posebno pozornost so prireditelji posvetili razstavi po hišstva, ki bo pod naslovom „Stanovanjska kultura 72“ združevala vse faktorje sodobne ureditve stanovanj.

Letošnji sejem v Welsu bo tudi letos velik ljudski praznik, ki bo privabil stotisoče ljudi

in to ne samo iz vse Avstrije, ampak tudi iz drugih držav v Evropi. Med stalne obiskovalce tega sejma pa sodijo celo turisti iz severne Afrike. Skratka, sejem v Welsu pridobiva vedno več pomena in ugleda tudi v inozemstvu in, kot že zapisano, v avstrijskem gospodarstvu oziroma okviru avstrijskih sejmov, doprinaša svoj delež k razvoju in napredku gospodarstva. Sejem bo odprl zvezni prezident Franz Jonas.

Sejem v Welsu letos sovpada s časom letnih olimpijskih iger v sosednjem Münchnu. Kljub temu so prireditelji glede obiska optimistični in so zato tudi poskrbeli, da obiskovalci, ki bodo prišli na sejem, ne bodo prikrajšani, kaj se trenutno dogaja v olimpijskem štadionu. V razstavišču bodo namestili 50 barvnih televizijskih sprejemnikov, potem katerih bodo obiskovalci lahko hkrati „gledali“ tudi v Münchnu in zasledovali olimpijska športna dogajanja.

LIUBLJANA — Pred nedavnim so jugoslovanski planinci startali četrto himalajsko odpravo. Tokrat hočejo premagati prvi osemstisočak Makalu. Vse tri tuje odprave, ki so že dosegle Makalu, so ga napadle spomladi. Jugoslovanska odprava je prva, ki se ga bo lotila v jesenskem času. Vodja odprave je najbolj preizkušeni himalajec Aleš Kunaver, spremlja ga pa še 10 izkušenih alpinistov. Tokrat spremlja odpravo tudi trije znanstveniki: botanik dr. Tone Wraber, geograf dr. Jurij Kunaver in ornitolog dr. Janez Gregori. Gora Makalu je s svojimi 8475 metri peta najvišja gora na svetu.

SEUL — V monsunknem deževju v južni Koreji je zaradi povodnji in zemeljskih plazov izgubilo 375 ljudi življenje, 410 ljudi je ranjenih, 81 oseb pa je pogrešanih. Razen tega je še 250.000 ljudi izgubilo svoje domovanje. Takšnih poplav sploh še ne pomnijo. V severnem predmestju Seula je zemeljski plaz podkopal pod seboj 13 hiš. Največ zemeljskih plazov je bilo v okolici Seula.

ASHABAD — Pred nedavnim so v sovjetski južni Turkmeniji v osrednji Aziji začeli graditi prekop, ki bo dolg 950 kilometrov. Ta prekop bo vodil preko puščavskega ozemlja proti zahodu k Kaspijskemu jezeru in bo namakal več desetstisoč hektarjev zemlje, kar bo ogromnega gospodarskega pomena za tiste kraje.

PERTH — Minuli teden je neka družina iz Avstralije emigrirala v Sovjetsko zvezo. Avstralec Doohan po poklicu varilec je z ženo in tremi otroki in vnucom odpotoval s sovjetsko ladjo v Leningrad, kjer dobi delo in primerno stanovanje. Na vprašanje zakaj je zapustil Avstralijo, je odgovoril, da nima nič proti Avstraliji, vendar pa misli, da mu bo šlo v Sovjetski zvezi boljše.

PLYMOUTH — Znani britanski pomorščak Francis Chichester, ki je leta 1967 z majhno ladjo na vesla obkrožil svet, je hudo obolel in je moral v bolnišnico v Plymouth. Chichester, ki je po povratku s svoje poti okoli sveta prejel plemiški naslov, je moral pred mesecem dni zapustiti uradni položaj uradnega opazovalca tekme jacht preko Atlantika, ker so ugotovili, da ima tumor na hrbtnici.

DUBROVNIK — V hudi nesreči na gradbišču predora v Konavljah pri Dubrovniku je izgubilo 12 delavcev življenje. Delavci so razširjali predor, ki odvaja vodo iz konavskega polja v morje. Zaradi obilnega deževja sta rečici Ljuta in Konavočica prestopili bregove in vdrli v predor, v katerem je delalo 12 delavcev. Voda je pridrila tako hitro, da se delavci niso več mogli umakniti. Voda je v trenutku zvela vseh 12 delavcev. Šele naslednji dan, ko je voda nekoliko upadla, so reševalci našli 11 trupel.

PHILADELPHIA — Ameriški zunanji minister William Rogers je na tiskovni konferenci v Philadelphiji izrazil mnenje, da bo še letos pred koncem leta s pogajanjmi končana vietnamska vojna. Trenutno so za severni Vietnam zelo ugodni pogoji za rešitev konflikta. Razen tega sta tudi Sovjetska zveza in LR Kitajska mnenja, da se vietnamsko vojno lahko konča s pogajanjmi.

RIM — Takoj ko je izraelsko letalo El-Ala vzletelo z rimskega letališča, je prišlo v njem do eksplozije, ki k sreči ni imelo večjih posledic. Piloti so letalo še srečno vrnili na rimsko letališče. Eksplozijo je povzročil gramofon, v katerem je bila vgrajena tempirana bomba. Gramofon sta imeli dve mladi Angležini, poklonila pa sta ga jima dva Arabca. V ponedeljek se je rimski policiji posrečilo aretirati oba Arabca, ki sta osumljena, da sta povzročila eksplozijo.

PULI — Preteklo soboto so v morju sprijeli obe polovici ladje velikanke „Berge Adria“. Spajanje oziroma varjenje se je pričelo pretekli petek zvečer. Pri tem specialnem delu je sodelovalo kar 45 varilcev. To je že druga ladja z 225.000 tonami nosilnosti, ki so jo v Pulju spojili v morju. Ladja velikanka je dolga 304 metre, splovili pa jo bodo še v mesecu decembru.

NIKOZIJA — V ponedeljek je v nekem intervjuju ministrski predsednik Makarios izjavil, da je pristal združitev Cipra z Grčijo. Rekel je, da je to želja ciprskih Grkov ter dodal, da je iz različnih vzrokov ta želja neuresničljiva. Če bi prišlo do zveze med Ciprom in Grčijo, bi postal del otoka turški, kar bi lahko povzročilo, da bi Turčija zasedla celoten otok.

DUNAJ — Ob koncu meseca junija je bilo v Avstriji zaposlenih 2,5 milijona delojemalcev. Tako se je število delojemalcev v zadnjih dvajsetih letih povečalo za 536.000 oseb ali 27 odstotkov. Število prebivalcev v Avstriji pa je v istem obdobju naraslo samo za 7,6 odstotka.

ZSO in NskS zvezni in koroški deželni vladi

Na koordinacijski seji ZSO in NskS v petek, dne 18. avgusta letos sta obe politični osrednji organizaciji koroških Slovencev sklenili, da v zvezi z navodili o izvedbi zakona o dvojezičnih označbah in napisih poleg drugih ukrepov naslovita na zvezni urad zveznega kanclerja posebno vlogo, koroški deželni vladi pa kopijo te vloge s prošnjo, da popravi v vlogi navedene napake in pomanjkljivosti slovenskih krajevnih imen v seznamu 205 vasi v 36 občinah in to zahtevo po ustreznem ukrepanju o teh popravkih obvesti tudi občine, ki pridejo v poštev. Vlogi objavljamo v celoti.

Pismo deželni vladi

V prilogi Vam pošiljamo v vednost kopijo svoje vloge z dne 21. 8. 1972, ki smo jo v zvezi z navodili za izvedbo zveznega zakona z dne 6. 7. 1972, BGBl. Nr. 270/72, naslovili na gospoda zveznega kanclerja.

Z ozirom na to, da ta navodila predvidevajo, da je v dvomljivih primerih o udomačenih slovenskih označbah ali o načinu njihove pisave treba iskati sporazum z uradom koroške deželne vlade, opozarjamo po-

sebej na pomanjkljivosti in napake, ki so navedene pod točko 3.) omenjene vloge in ki se nanašajo na slovenske oblike krajevnih imen, kakor so označene v izvedbenim navodilom priloženemu seznamu 205 vasi v 36 občinah. Hkrati Vas prosimo za primerne ukrepe, da se slovenska krajevna imena v predmetnem seznamu v smislu naših razlaganj popravijo in o teh popravkih obvestijo s primernimi navodili občine, ki pridejo v poštev.

Die beiden unterzeichneten Zentralorganisationen der Kärntner Slowenen haben bereits anlässlich des Kontaktgespräches am 6. April 1972 und dann noch besonders in der Eingabe vom 22. 6. 1972 erklärt, daß sie zur Regelung der Frage der „Bezeichnungen und Aufschriften topographischer Natur“ (Art. 7, Abs. 3 des Staatsvertrages vom 15. Mai 1955) wie sie im Bundesgesetz vom 6. 7. 1972, BGBl. Nr. 270/72, zum Ausdruck kommt, nicht ihre

Zustimmung erteilen können. Sie haben jedoch die vorgesehene Regelung als einen Schritt vorwärts und als Beginn der Regelung dieser Frage anerkannt. Sie waren dabei der Überzeugung, daß die Bundesregierung bei der Durchführung dieses Bundesgesetzes, das die minimalste Lösung darstellt, großzügig und liberal vorgehen wird.

Beim Studium der Durchführungsrichtlinien, die die Bundesregierung in ihrer Sitzung vom 24. Juli 1972

beschlossen hat, müssen wir jedoch mit Enttäuschung feststellen, daß damit nicht nur unsere Vorschläge in der Stellungnahme vom 22. 6. 1972 nicht berücksichtigt wurden, sondern daß diese im Gegenteil scheinbar sogar als Grundlage dienten, um die denkbar minimale gesetzliche Regelung überhaupt ad absurdum zu führen.

1.) Schon bei der Definition des Begriffes „topographische Bezeichnungen und Aufschriften“ begnügt sich die Bundesregierung unter Berufung auf den „Großen Duden“, Fremdwörterbuch, 2. Auflage, 1966, mit der etymologischen Interpretation des Begriffes „topographisch“, obwohl es gerade in der Rechtslehre mehrere Interpretationsarten wie die logische, teleologische, genetische, historische und a. m. gibt. Unserer Meinung nach genügt im gegenständlichen Falle die rein etymologische und grammatikalische — wörtliche Auslegung des Begriffes „topographisch“ nicht, sondern muß dabei jedenfalls die genetische und teleologische Auslegung zur Anwendung kommen, um feststellen zu können, was die Verfasser und Unterzeichner des Staatsvertrages vom 15. Mai 1955 unter den „Bezeichnungen und Aufschriften topographischer Natur“ verstanden wissen wollten. Die restriktive Interpretation, wie sie in den gegenständlichen Richtlinien zum Ausdruck kommt, „daß diese Bezeichnungen und Aufschriften einen unmittelbaren und ausschließlichen Zusammenhang mit den örtlichen Gegebenheiten haben müssen und nur dazu dienen, diese Gegebenheiten ersichtlich zu machen, andererseits aber Bezeichnungen und Aufschriften, in denen geographische Momente nur nebenbei eine Rolle spielen, ohne Zweifel nicht unter den erwähnten Begriff fallen“, entspricht unserer Meinung nach keineswegs dem im Art. 7 Abs. 3 des Staatsvertrages vom 15. 5. 1955 zum Ausdruck gebrachten objektiven

Willen der Vertragsverfasser und Unterzeichner des Staatsvertrages vom 15. 5. 1955. Wir sehen uns daher gezwungen, uns um eine autoritative und authentische Interpretation der Bestimmungen des Artikel 7 des Staatsvertrages und insbesondere seines 3. Absatzes im Sinne des Art. 35 des österreichischen Staatsvertrages zu bemühen.

2.) Durch die Richtlinien, daß nämlich „die topographischen Bezeichnungen und Aufschriften“ nur auf die Orte beschränkt bleiben, die jeweils im Geltungsbereich des Bundesgesetzes liegen, nicht aber außerhalb dieser Orte, selbst wenn es sich um Hinweistafeln, die diese Orte betreffen, handelt, und daß die Bezeichnungen und Aufschriften auf Dienststellen und dergleichen, in denen der Typus der Dienststelle samt einer örtlichen Spezifikation angegeben wird, keine topographischen Bezeichnungen und Aufschriften sind, werden sowohl der örtliche als auch sachliche Geltungsbereich des gegenständlichen Gesetzes derart ausgehöhlt, daß damit das Gesetz praktisch seinen Sinn und Zweck verloren hat. Wenn die Bezirkshauptmannschaften als die in 1. Instanz für die Vollziehung des gegenständlichen Gesetzes zuständigen Verwaltungsbehörden in ihren Weisungen an die Gemeinden bzw. Bürgermeister unter Berufung auf die Richtlinien der Bundesregierung noch zusätzlich ersuchen, nur jene Ortstafeln auszuwechseln oder auszuwechseln zu lassen, die in den genannten Ortschaften von den Gebietskörperschaften mit nur deutscher Bezeichnung bereits angebracht wurden und derzeit noch angebracht sind, während zweisprachige topographische Bezeichnungen und Aufschriften selbst in den im Gesetz genannten Orten nicht angebracht werden müssen, wenn bisher keine solche angebracht wurden, so ist diese gesetzliche Regelung praktisch bedeutungslos, weil bekannt-

lich die meisten kleinen Orte keine Aufschriften haben und mancherorts sogar solche bisher vorhandene, nur in deutscher Sprache verfaßte Aufschriften in letzter Zeit über Nacht entfernt wurden.

Jedenfalls bedeuten somit unter den gegebenen Verhältnissen die von der Bundesregierung in der Sitzung vom 24. Juli 1972 beschlossenen Richtlinien nicht die Durchführung des Bundesgesetzes vom 6. 7. 1972, sondern seine vollständige Aushöhlung.

3.) Das Bundesgesetz vom 6. 7. 1972, BGBl. Nr. 270/72, bestimmt ausdrücklich, daß als slowenische Namen die „ortsüblichen“ Bezeichnungen zu verwenden sind. Diese Bestimmung kann unserer Meinung nach wohl nur so verstanden werden, daß die sprachwissenschaftlich — fundierten ortsüblichen slowenischen Namen, wie sie in der slowenischen wissenschaftlichen Literatur und Presse üblicherweise verwendet werden, herangezogen werden sollen, nicht aber Dialektformen und sprachwissenschaftlich nicht haltbare Mißformen.

Wir haben daher noch vor Beschlussfassung die Bundesregierung mit dem Telegramm vom 23. 7. 1972 auf das von uns am 25. 5. 1961 dem damaligen Bundesminister für auswärtige Angelegenheiten Dr. Bruno Kreisky und dem damaligen Landeshauptmann von Kärnten Ferdinand Wedenig wünschgemäß übermittelte Verzeichnis der doppel-sprachigen Ortsbezeichnungen für die Bezirke Kärntens mit slowenischer und gemischter Bevölkerung, wie sie in der slowenischen Schriftsprache allgemein gebräuchlich sind, aufmerksam gemacht und sie ersucht, dieses als Grundlage für die slowenischen Ortsnamen zu nehmen. Wir wundern uns daher umso mehr, daß das Bundeskanzleramt nun ein Verzeichnis der 205 Ortschaften aus 36 Gemeinden mit

(Nadaljevanje na 5. strani)

TONE SVETINA

137

UKANA

DRUGA KNJIGA

„Kar se tiče idej tega moza in seveda tudi vseh drugih, ki jih presojam, vztrajam pri enostavnem vprašanju: od kod izvira in čemu služi neka misel, kakšno korist ali škodo prinaša in predvsem komu. Ni odveč pristaviti, kdaj in kako. Morda tudi, za kakšno ceno. Če pogledava stremeljenja tega moza skozi to prizmo, nam je seveda manj škodljiv kot koristen, vendar je in ostane predvsem Rus. Za nas je zanimiv samo toliko časa, dokler ne zmagamo. V našem načrtu ni, da bi mu vrnili izgubljena polja in njegove mužike, še manj pa čast in oblast. Torej je njegovo prizadevanje jalovo, reševanje bedne eksistence s slepilom. Čeprav je morda nekaj res, kar govori, je idejno zmeden, star in zaostal.“

Wolf je preslišal pripombo o Rusu, zato je dejal:

„To je zelo dobra in uporabljiva analiza. Zapomni si jo bom in jo uporabljal v praksi.“ Prižgal je cigaro in puhnil oblak dima. Von Graff je bil kot vzvišen teoretik novega reda počaščen in je nadaljeval:

„Ali veste, kaj je združilo strankarsko razcepljeni in pravdarski nemški narod in ga zlilo v monolično silo, ki kljubuje vsemu svetu? Enostaven, vsakomur razumljiv in za široke množice sprejemljiv nauk o večvrednosti nemškega naroda, katerega podlaga je rasna teorija.“

Vi ste vojak, policist in mislec, na žalost pa v tej smeri premalo izobražen, da spričo medlosti vsakdanje prakse ne bi padli v krizo.

Ker tudi meni ugajate, ne samo moji ženi,“ je s poučkom dejal von Graff, „vam bom povedal: obtožuje vas, da ste se pijani v družbi višjih izrazil, da je rasna teorija neumnost in slepilo. Tudi ženska družba, v katero stalno zahajate, kaže, da ste tisto, kar ste govorili, mislili resno.“

Wolf je pridržal dih in srce mu je začelo hitreje utripati. Ne da bi odmaknil pogled od gladine jezera, ki se je močno lesketalo v žarkih zahajajočega sonca, je odvrnil: „To so klevete. Morda sem bil pijan in so me dražili z ženskami, s katerimi me veže poslovni odnos, pa sem jim zabrusil nekaj, kar ni ničemur podobno...“

„Vzemimo na primer, da je res, kar govorite,“ je vztrajal von Graff. „To dokazuje, da ne razumete nekih stvari in da raso opredeljujete preveč enostavno.“

Duša pomeni raso, gledano od znotraj. Vse, kar je v rasi dobrega, je nespremenljivo, spreminjajo se samo oblike. Enemu bogu, junaku ali rasi vdihnjena vrednost je večna, tako v dobrem kot v slabem. Jaz obožujem staro-germanske mite. Ena oblika Odina je umrla, toda Odin, večni odsvit prasil nordijskega človeka, živi dandanes prav tako, kakor je živel pred tisočletji. Dejstvo je, da smo Nemci bili in smo najbolj kulturna, najbolj ustvarjalna in najbolj zapostavljena, bojevitara rasa tega sveta,“ je pribil von Graff ponosno vzravnan in dvignil glavo, kot bi po dvoboju zadal z mečem zadnji udarec nasprotniku.

„Res je, da smo v zadnjih stoletjih povzročili že nekaj uničujočih vojn, res pa je tudi, da nismo v nobeni zmagali. Čeprav nič ne dam na mite in bogove, se mi dozdeva, da so na strani naših nasprotnikov.“

Von Graff se je razočaran obrnil k majorju:

„Prav nič se ne čudim, da vas preganjajo. Idejno ste zmedeni, nujno potrebni političnega pouka. Poleg tega pomanjkljivo poznate zgodovino, kajti v Evropi so v zad-

njih tristo letih povzročili vse vojne Angleži. Ne čudim se, da vas ne vzamejo v stranko.“

Zdaj pravijo, da ste fanatičen nasprotnik Cerkve in sploh vseh religij. Z rasno teorijo smo dali našim industrijskim množicam novo vero ter z njo smisel žrtvovanja in vizijo nebes na zemlji. Vi ne poznate ljudi. Vi samo zapirate in iščete sovražnike države. Za vas to ni problem, ker imate preveč moči in premalo odgovornosti. Ne iščete vzrokov in se ne zmenite za posledice. Odkrito vam povem, da bi se brez idejne trdnosti in tiste vere, na katero vi pljujete — med nama rečeno — naša edinstvo podrla, država razsula in moč naroda usahnula.

Vas drži pokonci vojna sreča, brezobzirnost v akciji in zvitost, s katero naglo izrabljate nasprotja, kar pa je mnogo premalo za človeka prihodnosti.“

V Wolfu, ki je prenesel, da ga je likal general, se je nabiral odpor do inteligentne taktike, s katero je vrtal vanj von Graff. Kolikor bolj je užival, če je to sam počenjal z ljudmi, toliko manj mu je prišlo, da bi ga slačili drugi, zlasti po činu nižji od njega.

Čeprav bi se bil najraje ugriznil v jezik, je v njem prekipelo, da je kar naravnost udaril nazaj:

„Kaj pa drži vas pokonci, dragi moj, če vas lahko vprašam kar naravnost?“ To je dejal Wolf tako jedko, kot bi polili solno kislino po živem tkivu.

Von Graff se je ustavil in ga nekam osuplo pogledal. Wolf pa je nadaljeval napad:

„Vas, ki bedite nad tislimi, ki bede nad državo, vas, ki opredeljujete ljudi že po imenu, ne glede na dejanja? No, kaj vas drži pokonci?“ je viknil izzivalno, in ko ni dobil odgovora, je von Graffa zaničljivo zafrknil: „Besedel Največkrat prazne. Mene pa dejanja!“

Von Graff je prebledel in zajecjal:

„Hočete reči, da sem...“

vabi na

60. PROSLAVO -LETNICE USTANOVITVE

v nedeljo 3. septembra 1972, s pričetkom ob 14.30 uri pri Miklavžu v Bilčovsu.

- jubilejna svečanost
- srečanje okoliških pevskih zborov
- zabava s plesom

K številni udeležbi vabi O d b o r

Sele-Kot – izlet prosvetašev

Dne 15. avgusta 1972 je naše Slovensko prosvetno društvo „Košuta“ za svoje člane in prijatelje organiziralo že težko pričakovani izlet v občino Škofja Loka. Zgodaj zjutraj smo se zbrali pred gostilno „Pri Žagi“, od kjer smo se odpeljali z avtobusom podjetja Sienčnik. Bilo nas je 32. Pot nas je najprej vodila na Brezje, nato pa v Škofjo Loko. Pred hotelom „Turst“ so nas sprejeli podpredsednik občinske skupščine Škofja Loka Ljudež Malovrh, predsednik OK SZ DL Tone Rakovec in tajnik Rajgel. Po kratkem odmoru in okrepčilu smo odpotovali proti Poljanski dolini. Podpredsednik Malovrh nam je spotoma opisoval zanimivosti krajev te lepe doline.

Od glavne ceste smo zavili proti Hotavljam in presenečeni smo bili, ko smo zagledali slavalok z napisom „Dobrodošli“. Skoraj nismo mogli verjeti, da je to veljalo nam, a videli smo, da nam je ta prirčen sprejem pripravilo krajevno-kulturno društvo. Ob kamniti mizi pod košato lipo so nas v narodnih nošah sprejeli po starem slovanskem običaju — s kruhom, soljo in medom. Nato nas je s svojo pesmijo pozdravil še otroški zborček, ki je ob spremljavi kitare in harmonike ubrano zapel nekaj slovenskih narodnih pesmi. Pogostili so nas z dobro malico in pijačo in skoraj bi pozabili, da imamo še precej na programu. Bolj ko se je bližal čas slovesa, bolj je postajalo živahno in navsezadnje smo se ob zvokih harmonike zavrteli kar po travi. Ker je bilo preveč lušno, sta se harmonikaš in kitarista z nami odpeljala v Ziri. Pred tovarno čevljev Alpina nas je pričakal direktor Izidor Rejc, ki nam je opisal razvoj in delovanje tovarne, nakar smo si tovarno tudi ogledali. In spet smo bili dobro pogoščeni, ob dobri kapljici je zadonela naša pesem in odmevala po planini Goropek, kjer so nam priredili kosilo. Ko smo se že odpravljali domov, sta prišla predsednik občine Škofja Loka Tone Polajnar in bivši predsednik Zdravko Krvinca z ženo. Z njima pa še društveniki iz

Hotavelj. In spet se je vse pričelo znova. Pesem je sledila pesmi, a prišel je čas slovesa, predsednik SPD „Košuta“ Jurij Mak se je v imenu društva oz. izletnikov zahvalil vsem, ki so nam nudili toliko lepega.

Ko smo zapuščali Škofjo Loko, se je že večerilo. Da pa kljub temu ne bi bili prezgodaj — in dinarjev smo tudi še imeli — smo se ustavili v Podlublju. Dobre volje in v prirčenem razpoloženju smo okoli polnoči bili spet „Pri Žagi“. Vsi udeleženci so rekli: „Lepo je bilo, pa še več takih izletov.“

Dobremu šoferju, mlademu Sienčniku velja naša prirčna zahvala, ker nas je tako varno vozil in se vrhu tega še dobro življal v našo veselo družbo.

IZLET NA STORŽIČ

Slovensko planinsko društvo v Celovcu vabi člane in prijatelje na izlet na Storžič (2132 metrov) jugovzhodno od Tržiča.

Zbirališče v nedeljo 27. avgusta ob 6. uri zjutraj na jugoslovanski strani obmejnege prehoda na Ljubelju. Od tam se bomo preko Tržiča peljali skozi slikovito Lomsko dolino prav do planinske postojanke „Dom pod Storžičem“ v 1052 metrov višine. Od Doma je še tri ure hoda na vrh Storžiča, s katerega je čudovit razgled v Julijske in Kamniške Alpe ter na Gorenjsko ravan in druge dele Ljubljanske kotline. Storžič spada tudi v družbo vrhov „Polj prijeljstva“.

S planinskimi pozdravi!
O d b o r

Die „authentische“ Verhunzung unserer slowenischen Ortsnamen

Im Zusammenhang mit den 205 slowenischen Ortsnamen brachte der „Volkskunde“ vom 19. August 1972 unter der Zwischenüberschrift „Lenkt Sima ein“ sinngemäß die Meldung, daß dem Landeshauptmann selbst Bedenken gekommen sein sollen, ob die Neumannsche Namensfindung auch wirklich richtig sei und deshalb eine neuerliche Untersuchung durch eine Kommission, in der auch der Schulinspektor Vouk und Dr. Inzko mitarbeiten, stattfinden soll. Abschließend wird dann in dem Artikel gefragt, ob die beiden, da sie Beamte sind, „es wagen werden, wider den Stachel zu locken.“

Dazu und zur slowenischen Ortsnamensliste sind meinerseits einige Bemerkungen durchaus angebracht. Es hat also am vergangenen Montag tatsächlich eine Zusammenkunft im Landesarchiv mit Dr. Baumann und den Herren Dr. Wilhelm Neumann und Dr. Alfred Ogris vom Landesarchiv einerseits und Dr. Inzko und mir andererseits gegeben, in der auf Wunsch des Landeshauptmannes die Frage der Schreibweise slowenischer Ortsnamen behandelt worden ist. Ich jedenfalls habe daran nicht in amtlicher Eigenschaft teilgenommen, ebensowenig, wie ich in amtlicher Eigenschaft am Werk, das Prof. Klemenčič herausgegeben hat, mitgearbeitet habe. Die Frage der Schreibweise slowenischer Ortsnamen hat mit dem Schulinspektor Vouk nichts zu tun. Ich weiß auch nicht, warum man mich zu dieser informellen Zusammenkunft, die keine neuerliche Untersuchung durch eine Kommission darstellt, eingeladen hat; wahrscheinlich als Mitarbeiter am Klemenčič'schen Druckwerk. Zu diesem Druckwerk ist als Randanmerkung zu sagen, daß Klemenčič für die Kärntner Slowenen, da wir dazu weder das Geld noch die Fachleute haben, lediglich die Karte hätte zeichnen und herausbringen sollen (ich z. B. habe nie einen Korrekturabdruck dieser Karte gesehen), während das Ortschaftsverzeichnis in Kärnten gedruckt werden sollte. Daß es anders gekommen ist, ist nicht Schuld der im Vorwort genannten Mitarbeiter, die deshalb auch für einige aufgetretene Fehler keine Verantwortung übernehmen können.

Für die Aussprache im Landesarchiv hatte ich jedenfalls nur das aus den Zeitungen zufolge der Aussendung des Landespressdienstes bekannte sogenannte „authentische“ Namensverzeichnis zur Verfügung, das ich vorher durchgesehen und mit Anmerkungen bezüglich von mir als unrichtig erachteter Namensformen versehen hatte. Insgesamt wurden

von mir 48 Namen — ohne Berücksichtigung der selbstverständlich ebenfalls als unrichtig zu bezeichnenden „ves-Formen“ — angegeben. Die zu den vorgebrachten Namen von Herrn Dr. Ogris gegebenen Erklärungen waren, da er nur seinen Standpunkt vertrat und darlegte, wie er zu „seinen“ Namensformen gekommen war, für Dr. Inzko und mich nicht annehmbar. Daß es für mich keinen wie immer gearteten Grund gab, mich als weisungsgebunden zu betrachten, ist wohl selbstverständlich. Ebenso selbstverständlich ist, daß den Ogris-Neumannschen Namensfindungen nicht zugestimmt werden konnte. Weiters ist es selbstverständlich, daß ich die in den beiden slowenischen Wochenblättern „Naš tednik“ vom 17. 8. und „Slovenski vestnik“ vom 18. 8. 1972 erschienenen Artikel „Die Zweisprachigkeit bleibt eine Farce — Warum Berücksichtigt der Landeshauptmann nicht die slowenischen Kärntner Fachleute“ und „Das ist nicht die Durchführung des Artikels 7 sondern seine Verspottung“ voll und ganz unterschreibe, da die sogenannte „authentische“ Namensliste mit ihren falschen Formen eine unglaubliche und kaum überbietbare Zumutung an die Kärntner Slowenen darstellt.

Die vielgerühmte und schon zu oft strapazierte Kärntner Toleranz hat sich wieder einmal als ein hohles Schlagwort erwiesen. Warum zum Teufel hat man nicht die Fachleute der slowenischen Volksgruppe zur Mitarbeit eingeladen? Warum wurde keine Kärntner Ortsnamenskommission wie anderswo gebildet? Dr. Weiter gab schon vor längerer Zeit in einem Artikel darauf die Antwort: Das Kärntner Landesarchiv ist dagegen.

Dr. Weiter behandelt in seinem großen Werk auf Seite 661 die „Entslowenisierung der Berg-, Fluß- und Flurnamen, die schon vor dem ersten Weltkrieg begonnen hat“ und die auch in jüngster Zeit flott weitergeht, wie der „Slovenski vestnik“ in einigen Artikeln vor nicht allzulanger Zeit aufgezeigt hat (auch Klemenčič übernahm z. B. völlig kritiklos zur ursprünglichen Bezeichnung „Kravji vrh“ aus irgendeiner deutschsprachigen Karte noch die neueste Übersetzung „Kubberg“ — siehe Planquadrat D 11). Und nun sind wir beim Kern der Sache angelangt. Jetzt soll es über die sogenannten „ortsüblichen“ Namen zur Entslowenisierung der slowenischen Ortsnamen kommen. Wir Kärntner Slowenen haben unsere Ortsnamen, die den allgemeinen Regeln und Gesetzen der slowenischen Sprache entsprechen.

Diese Namen, die wir in unserer Presse und in den Publikationen verwenden, sind unsere ortsüblichen Ortsnamen.

Ganz und gar unannehmbar ist die Methode der Findung sogenannter neuer ortsüblicher Namen, die unter dem Deckmantel „wissenschaftlicher Objektivität“ darauf aus ist, der slowenischen Volksgruppe in Kärnten ihre eigenen, schon längst vorhandenen Ortsnamen mittels verschiedener, zum Teil falsch verstandener und verballhornter Dialektformen dieser Ortsnamen zu nehmen. Wir Kärntner Slowenen sind kein Papua-Stamm, dessen Ortsnamen jetzt einer Namensfeststellung durch die Herren Neumann-Ogris bedürfen; es wäre für gewisse Kreise doch so schön: wenn es mit der Minderheiten-Feststellung nicht geht, die Namen werden wir aber feststellen!

Wer glaubt eigentlich im Ernst daran, daß wir Kärntner Slowenen uns aufgezwungene Namensformen gebrauchen würden? Mit Dialektformen können sehr wohl jederzeit sehr verschieden aussehende neue Namen gebildet werden. Ausgehend von der mundartlichen Aussprache können sofort „neue“ Namen wie Brovle (für Borovlje-Ferlach), Tije (für Tinje-Tainach), Clouc (für Celovec-Klagenfurt), Blqovc (für Velikovec-Völkermarkt) usw. geschaffen werden. Dasselbe gilt für deutsche Ortsnamen. Weg mit den bisherigen Formen! Eberndorf heißt nur noch Ebarndorf, Völkermarkt nur noch Völkamarkt, Klagenfurt wird zu Klognfurt, Kühnsdorf zu Kinsdorf, Keutschach wird zu Keitschach, Freibach selbstverständlich zu Freipoch usw. All diesen Unsinn kann kein Mensch ernst nehmen. Untauglich ist aber auch der Versuch, wegen vermeintlich auf deutschen Ursprung zurückgehender slowenischer Ortsnamen neue slowenische Formen, um einmal mit Prof. Kranzmayer zu reden, „zu konstruieren“! So z. B. für Laichenholz die falsche Form „Luhil les“. „Glubi les“ hat mit „Lauch“ nichts zu tun, sondern geht auf das slowenische Wort „gluh = taub“ zurück. Bekannt ist der Jauntaler Ausdruck „Vuh ko lies“ (= gluh kot les — taub wie das Holz). Die ganze Angelegenheit um die Ortsnamen ist viel zu ernst, als daß man über „wissenschaftliche Experimente“ gewisser Leute mit dem slowenischen Dialekt zu verhunzen und absonderlichen neuen Namensformen kommen dürfte. Die Angelegenheit ist letzten Endes eine politische Frage. Hoffentlich lösen sie die zuständigen Politiker mit Verstand.

R. Vouk

Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — Tone Svetina: UKANA — T

„Nič nočem reči. Kaj ste, sami veste. Tolaži vas lahko samo to, da niste edini. Jaz vem, da z besedami ne sklatiš niti enega letala z neba in ne ubiješ niti enega partizana. Sicer pa govore, da še niste videli oboroženega partizana.“

Von Graff je doumel, da je pogovor v tej smeri nemogoč. Wolfova beseda ga je zadela kot strel. Zdaj ve, kaj si misli o njem. To ga je razsrdilo. Vendar se je obvladal, ni hotel stvari še bolj zaostri, čeprav bi mu bil najraje zabrusil kar naravnost: „Bomo že videli, kako se boste obnašali, ko vam bomo temeljito pretipali kosti.“ S to mislijo se je tudi potolažil. Prav nič ga ne bo zagovarjal, raje bo še kaj dodal. Vedel je, da je nadut, da pa zna biti tudi nesramen, je videl šele zdaj. Wolfove besede so mu bile rokavica v obraz, ki je spričo vedenja njegove žene dobila čustven impulz, da se je po njem razlil žolč sovraštva.

Žena mu je v postelji dejala — z zavzetostjo, ki ni izvirala iz čuta za pravičnost — da je krivičen do Wolfa. „Poglej, kaj vse je napravil za stvar in koliko je tvegall To je nekaj povsem drugega kot prazne besede.“

„Prazne besede, prazne besede,“ se mu je boleče vrtinčilo v zavesti. Začel je dvomiti o njeni časti, ljubezni in zvestobi, kajti podobnost njegovih in njenih dokazovanj je bila preveč očitna. Presunila ga je bolečina, da je spremenil izraz in obmolknil.

Molče sta se bližala Park hotelu. Wolf je gledal v vzvalovano jezersko gladino in se jezil, ker je brez potrebe vrgel karte in zapravl vse prednosti, ki jih je bil s premišljeno igro pridobil v zadnjem času. „Naj gre vse skupaj k hudiču!“ si je mislil. Dve poti sta za razrešitev nasprotij. Spretno izogibanje vsemu, kar lahko povzroči spor, ali skrajna zaostritev.

Iz von Graffa je govoril njegov poveljnik, zli duh,

skorumpirana duša z dvojnimi dnom. „Pregloboko mu vidim v jetra, pa bi se me rad znebil,“ si je dejal.

Prišla sta do hotela. Pred vrati je bilo že obema žal, da sta šla predaleč. Prvi se je znašel Wolf, ki se je z nasmehom, kot da se ne bi bilo nič zgodilo, obrnil k von Graffu:

„Ali se vam ne zdi, da se preklava za oslovo senca? Najbrž je bilo nekaj v žganju tega prekletega Rusa, kar naju je razdražilo. Stopite z mano v urad. Samo pogledal bom, kaj je prišlo, potem pa pojdeva v kavarno na čašo sprave.“

„Prav, sem tudi za to. Sicer pa boj mnenj preganja dolgočasje in odkriva nove resnice.“

Sporočilo, ki ga je Wolf dobil pri dežurnem oficirju, pa je bilo še razburiljivejše.

Wolf je sedel za težko pisalno mizo in razvil tenak papir iz cevke goloba prismošne. Dešifriral je drobno pisavo in z osuplim obrazom vznemiril tudi von Graffa, ki ga je opazoval iz naslanjača.

„Pričakujte napad divizije z Jelovice na gorenjsko progo. Rušili bodo železniški most v Medvodah. Agent Alfa.“

Zaman se je veselil miru, v katerem bi lahko uredil vse problematične stvari in pričakal komisijo. Dvignil je glavo, debelo zaklel in dejal:

„Konec je idile, dragi prijatelj. Konec besed in akademске debate...“

„Kaj pa je?“ je strmel vanj von Graff.

Wolf je mrzlično pospravil, zaprl mizo in naročil nujen telefonski razgovor z generalom. Šele ko je vse opravil, je dejal kapetanu von Graffu:

„Napadla nas bo divizija. Cela, ali razumete?“

„Kdaj? Kako?“

„Morda že nocoj ali jutri ali pojutrišnjem.“

Telefonsko zvezo je kmalu dobil. General se je oglasil iz stanovanja.

„Kaj bo novega, dragi Helmut, da me motite pred večerjo? Pa ja niste ugedali kakšne velike ribe in me vabiti nanjo?“ je hreščal kovinski generalov glas, ki Wolfu ni pustil do besede.

„Ondaj je bilo imenitno. Ne morem pozabiti. Ne veste, kako je užival general Bach von Salevski, ko je obiral najlepši kos imenitnega mogotca. Morda vas bova obiskala oba. Zdaj, ko sem vam iztrebil sovražnika v neposredni okolici, se imate kakor hroščki v loju,“ se je dobre volje zakrohotal general, da je major odmaknil slušalko od ušesa in pomislil, kako bi čim lepše in čim bolj obzirno sporočil neljubo vest. Končno je le prišel do besede in povedal.

„Kaj? Ponovite!“ je zarjul general, da je moral Wolf spet odmakniti slušalko. „Saj se ne šalite?“

„Prav nič, gospod general. Poročilo je iz najzanesljivejšega vira in resno kakor bajonet.“

„Preklela banda! Dobro, ukrepal bom takoj. Ne razumejo lekcije. Ne želim jih videti tod. Raje povsod drugje. Zbrisal jih bom z zemlje. Helmut, spravite v pogon ves svoj aparat. Vse naj gre nadnje, vse, kar leze in gre, in to takoj, ker nimamo ne časa ne možnosti dovažati posebne okrepitve. To pot jih ne bomo pričakali na progi, ampak kar na Jelovici, v gozdu. Ravnali bomo drugače, kot si mislijo. Drugače kot zadnjikrat...“

„Da, gospod general... Da, gospod general... Presnesel bom vašo povelja. Zanesite se name. Jaz bom napravil vse.“

Ko je general končal, je Wolf poklical dežurnega oficirja, ki je takoj alariral urade ter vojne in policijske ustanove.

Wolf si je lagodno prižgal cigaro. Neznansko mu je

ZSO in NskS zvezni in koroški deželni vladi

(Nadaljevanje s 3. strani)

slowenischen Ortsnamenformen seinem Rundschreiben angeschlossen hat, die angeblich auf Untersuchungen, die das Kärntner Landesarchiv in Zusammenarbeit mit Experten angestellt hat, beruhen. Hiezu bemerken wir, daß dieses Verzeichnis bzw. viele darin enthaltene slowenische Ortsnamen beachtliche Mängel und Fehler aufweisen, die weder einer sprachwissenschaftlichen, noch einer historischen Untersuchung standhalten. Mag sein, daß Ortsnamen als Eigennamen nicht so stark den sich wandelnden Regeln der Rechtschreibung und der Sprachentwicklung unterliegen, dies trifft jedoch nicht auf Ortsnamen zu, die bisher als amtliche Namen nicht kodifiziert und auch nicht anerkannt waren. Solche Namen unterliegen ebenso den sich wandelnden Regeln der Rechtschreibung und der Sprachentwicklung und kann daher die Verwendung des in der Kärntner Mundart üblichen Worten „ves“ an Stelle des in der slowenischen Schriftsprache einzig und allein gebrauchten Worten „vas“ nur als ein Versuch verstanden werden, die slowenische Mundart in Kärnten als eine, von der Sprache des slowenischen Muttervolkes verschiedene Sprache hin zu stellen, wie dies von den bekannten Verfechtern der sogenannten „windischen“ Sprache — einer Theorie, die wissenschaftlich längst einwandfrei widerlegt ist —, vertreten wird. Wir sprechen uns jedenfalls ganz entschieden gegen eine solche Vorgangsweise aus und weisen auch noch auf andere in die gleiche Richtung fallenden Versuche, wie sie im Verzeichnis des Kärntner Landesarchives zum Beispiel auch das Wort „Zvrhni“ an Stelle des bisher in der slowenischen Publizistik üblichen Form „Zgornji“ selbst für Orte angeführt, wo „Zgornji“ ortsüblich ist. Sprachwissenschaftlich unhaltbar ist auch

die Verwendung des Schlußbuchstaben „g“ bei den aus dem Deutschen stammenden slowenischen Ortsbezeichnungen an Stelle des „k“, wie dies die slowenische Grammatik es erfordert, so z. B. „Mosberg“ statt richtig „Mosberk“; „Jerberg“ statt richtig „Jerberk“; „Slovenji Plajberg“ statt „Slovenji Plajberk“; „Rižberg“ statt richtig „Rižberk“, ganz abgesehen davon, daß auf anderer Seite selbst in diesem Verzeichnis unkonsequenter Weise, aber richtig im Ortsnamen „Bistrica nad Pliberkom“ das „k“ und in „Zgornja ves“ und „Gornja ves“ das Wort „Zgornji“ verwendet wird. Weitere ausgesprochene Fehler betreffen die slowenische Bezeichnung „Vrdi“ für die deutsche Ortsbezeichnung „Wurdach“, die Slowenisch richtig „Brda“ heißt. Ebenso heißt „Edling“ im Slowenischen richtig „Kazaze“ oder „Kajzaze“, jedoch niemals wie im Verzeichnis „Kajzeze“. Auch „Harl“ heißt im Slowenischen richtig „Ločilo“ und nicht „Vočilo“, „Die-schitz“ „Deščice“ und nicht „Dešči-če“, „Hinterlibitsch“ heißt richtig „Zalibič“, während das im Verzeichnis verwendete „Podlibič“ die Bezeichnung für den deutschen Ortsnamen „Unterlibitsch“ ist. „Höflein“ heißt im Slowenischen richtig „Dvorec“ und nicht „Dvorce“; „Plaschischen“ „Plašiče“ und nicht „Plešiče“; „Wellersdorf“ „Velinja vas“ und nicht „Vilnja ves“; „Tulzsch“ „Tuče“ und nicht „Tulce“; „Weißenstein“ „Belšak“ und nicht „Bilšak“; „Graben“ auch im Slowenischen „Graben“ und nicht „Grabne“; „Gonowetz“ „Konovece“ und nicht „Konjevece“; „Illmitzen“ „Illica“ und nicht „Ivnik“; „Unterdorf“ „Dolnja vas“ und nicht „Dole ves“; „Grabelsdorf“ „Grabalja vas“ und nicht „Grabele ves“; „Lauchenholz“ „Gluhi les“ und nicht „Luhi les“; Ganz und gar unsinnig und sprachwissenschaftlich falsch aber ist die Bezeichnung „St. Fid v Podjuni“ für St. Veit im Jaun-

tal“, da die slowenische Bezeichnung nach allen Sprachregeln nur „St. Vid v Podjuni“ heißen kann, und auch diese Form ortsüblich ist. Daß die slowenische Bezeichnung für „Preljebl“ slowenisch grammatikalisch richtig nur „Preblje“ und nicht „Preble“, für „Replach“ nur „Replje“ und nicht „Reple“ ist, dürfte selbst Nicht-Sprachwissenschaftlern, die die slowenische Grammatik beherrschen, klar sein. Ob die slowenische Bezeichnung für „Globasnitz“ richtig „Klobasnica“ oder „Globasnica“ ist, war lange Zeit Streit der Sprachwissenschaftler, doch wird heute allgemein „Globasnica“ für richtig gehalten und in der slowenischen Presse und Literatur auch nur diese Form verwendet, die auch den Gesetzen des dortigen Dialektes entspricht. „Koprein — Petzen“ heißt im Slowenischen nicht „Koprivna — pod Peco“, sondern nur „Podpeca“, während die slowenische Bezeichnung für „Koprein — Sonnseite“ „Koprivna“ allein ohne Beifügung der Worte „proli soncu“ ist. Wenn im vorliegenden Verzeichnis für „St. Martin“ wohl richtig „Šmartin“ verwendet wird, ist es unverständlich, daß andererseits „St. Nikolaus“ als „St. Miklavž“ statt richtig als „Šmiklavž“ aufscheint. „St. Radegund“ als St. Radegund“ bezeichnen kann nur jemand, der der slowenischen Sprache nicht mächtig ist, weil in diesem Falle nur die weibliche Form „St. Radegunda“ möglich und auch ortsüblich ist. Schließlich sei noch ausgeführt, daß die seit jeher ortsüblichen slowenischen Namen für „Freibach“ „Borovnica“ und für „Eibelfhof“ „Ovčjak“ sind und auch noch verwendet werden. Im Hinblick darauf, daß laut den Richtlinien in Zweifelsfällen über ortsübliche slowenische Bezeichnungen und deren Schreibweise jeweils das Einvernehmen mit dem Amt der Kärntner Landesregierung hergestellt werden soll, ersuchen wir das Bundeskanzleramt, beim Amt

der Kärntner Landesregierung dahingehend einzuwirken, daß diese unsere Richtigstellungen der slowenischen Ortsbezeichnungen den in Betracht kommenden Gemeinden übermittelt werden, zumal in dem vom den Bezirkshauptmannschaften an die Gemeinden übersandten Verzeichnis noch weitere offensichtliche Fehler wie zum Beispiel die slowenische Bezeichnung „Leka“ anstatt der richtigen Bezeichnung „Loka“ für „Laak“; „Wudmat“ statt richtig „Vudmat“ für „Wudmat“; „Stirnja bes“ statt „Stirnja vas“ für „Traundorf“ vorkommen. 4.) Wir verschließen uns keineswegs der Tatsache, daß insbesondere deutsche nationalistische Kreise gegen die gesetzliche Regelung der Frage der doppelsprachigen topographischen Bezeichnungen und Aufschriften Sturm gelaufen sind und es ihnen gelungen ist, in Teilen der Bevölkerung nationalistische Emotionen zu erwecken. Die in den Richtlinien geäußerte Ansicht, daß das in Rede stehende Bundesgesetz in mittelbarer Bundesverwaltung zu vollziehen sein wird und die zuständigen Bezirkshauptmannschaften in ihren Ersuchsschreiben an die in Frage kommenden Gemeinden darauf hinweisen, daß die Kosten der zu treffenden Maßnahmen, d. h. die Kosten der Ortstafeln, Hinweistafeln und Aufschriften, soweit sie von den Gemeinden zur Aufstellung zu bringen sind, auch von diesen zu tragen sind, wird zweifelsohne weitere Emotionen hervorrufen, weshalb wir der Meinung sind, daß die Kosten für diese Maßnahmen analog den gesetzlichen Bestimmungen im Bundesgesetz vom 19. 3. 1959, BGBl. Nr. 102/1959, vom Bund zu tragen wären, um diese Gemeinden und deren Bevölkerung nicht mit neuen Ausgaben zu belasten und um vor allem keinen Anlaß für neue Emotionen gegen die Minderheit zu schaffen. 5.) Im Hinblick darauf, daß nach

den Richtlinien die Frage der doppelsprachigen Bezeichnungen und Aufschriften auf Dienststellen und dergleichen sowie deren Verwendung im behördlichen Verkehr eine Frage der Amtssprache sind, erlauben wir uns auf unsere Anregung anlässlich des Kontaktgespräches am 6. 4. 1972 hinzuweisen, wonach die derzeit bestehenden einschlägigen Erlässe zu Rechtsverordnungen umgewandelt und die Bestimmungen des Gerichtssprachengesetzes vom 19. 3. 1959, BGBl. Nr. 102/1959, auf alle Gerichtsbezirke mit slowenischer und gemischter Bevölkerung ausgedehnt werden sollen. Durch die Verwirklichung dieser Anregungen würde dem gegenständlichen Bundesgesetz über die Anbringung von zweisprachigen topographischen Bezeichnungen und Aufschriften wenigstens zum Teil wieder jener örtliche und sachliche Geltungsbereich gegeben werden, der ihm durch die gegenständlichen Durchführungslinien im sehr wesentlichen Umfang entzogen wurde. Schließlich verleihen wir unserer berechtigten Enttäuschung Ausdruck, daß auch diesmal, insbesondere bei der Erstellung der slowenischen Ortsnamen für die in Betracht kommenden Ortschaften die beiden Zentralorganisationen der Kärntner Slowenen übergangen wurden, obwohl sowohl seitens der Bundesregierung als auch seitens der Kärntner Landesregierung immerwieder betont wird, daß man trachtet, sämtliche Fragen des Artikel 7 des Staatsvertrages vom 15. Mai 1955 und der slowenischen Volksgruppe in Kärnten überhaupt im Einvernehmen mit dieser zu lösen. Wir haben jedenfalls diese Bereitschaft nicht nur im Memorandum der Kärntner Slowenen vom 11. 10. 1955, sondern seither immerwieder aufrichtig bekundet und bewiesen. Klagenfurt, am 21. 8. 1972

Tone Svetlina: UKANA — Tone Svetlina: UKANA — Tone Svetlina: UKANA — Tone Svetlina: UKANA — Tone Svetlina: UKANA — Tone Svetlina: UKANA — Tone Svetlina: UKANA — T

godilo, da se je von Graff gepričal, kako govori z generalom, kako ukrepa in neprizadeto rešuje zapleteni položaj. „Brž ko se bo pojavila divizija v gozdu na planoti,“ — je pokazal von Graffu skozi okno temno gmofo Jelovice, ki je čemela nad dolino kot nevaren plaz — „bodo enote policije in vojske z vseh strani vdrle v gozdove in ostale tam, dokler jih ne preženemo. Duham kri in smodnik,“ se je zarežal. „Ta spopad bo, dragi moj, nekaj izrednega, nekaj novega, preizkus generalove genialne taktike, manevra grup v velikem gozdu. Vabim vas s seboj. Priključila se bova najboljšim oddelkom in videla stvari od blizu takšne, kakršne so. Ne bo vam žal.“ Von Graff se je nakremžil, kot bi ga nekdo pritisnil k zidu. Njemu ni bilo treba hoditi v akcije, kakor tudi ne Wolfu. Toda bil je izzvan. „Z veseljem! Zanima me, kako se bodo uresničile vaše napovedi. Šel bom z vami in vzel s seboj tudi nekaj svojih.“ „Čimveč jih vzemite. To je velikanski gozd, v katerem je dovolj prostora,“ se je ves iz sebe zakrohotal Wolf. Iz urada sta odšla v hotel na večerjo. Pri mizi ju je že pričakovala Gretchen. Sedela je s prekrižanimi nogami, oblečena v dekolirano rožnato obleko, ožgana od sonca in razigrana, ter pila s slamico sadni sok. „Veseli me, da vaju vidim skupaj,“ se je zvonko nasmejala, ko sta prisledla. „Zakaj pa, če smem biti radoveden?“ jo je sumljivo pogledal mož. „Zabavam se, kadar vaju poslušam. Sita sem knjig, kopanja in sprehodov.“ „Saj se vam menda ne toži po ameriških bombah, gospa?“ je nedolžno vprašal Wolf. „Prav nič. Toda Kurt nima časa zame, preveč je zaposlen. Bodite vsaj vi malo bolj uvidevni do poročene ženske...“

Pred dnevi sem se zbudila sredi noči, pa ga zagledam z Mein Kampfom v rokah.“ „Prav imate, gospa. Svetloval sem mu, naj polovico knjig vrže v jezero ali seže in naj ne zamudi priložnosti videti kaj originalnega, stvarnega.“ „Tudi jaz mu svetujem to, že odkar sva poročena.“ Von Graff jo je grdo pogledoval, Wolf pa je prijazno dejal: „Lepo, gospa, če ste iskreni. Vidim, da izdatno in pozitivno vplivate na moža. Morda že jutri odrineva za nekaj dni.“ „Kam pa?“ je dvignila glavo in spustila slamico. Wolf je povedal, kaj se dogaja. „Neverjetno. Divizija... Vojna... Tako kot ondan. Spet bom sama, Kurt, kakor takrat, ko si bil v Berlinu,“ je dejala zaskrbljeno. „Upam, da boste pazili nanj.“ Mož jo je trdo prijel za roko. „Jaz se bom sam pazil. To svetujem tudi tebi, če nočeš, da ti bo nekoč žal,“ je dejal dvomno. Zunaj so hrumeli kamioni, dolga kolona z napol prižganimi lučmi se je izgubljala na cesti proti goram. Iz postojank ob jezeru je prihajal šum nejasnih glasov. V tiho polno noč so brlzigale piščalke. V hotel so prihajali do zob oboroženi esesovci in vojaški poveljniki. Posadke bunkerjev in opazovalnic so okrepili. Vojni stroj se je zganil in začel delovati v ostrem ritmu. Vsemu hrumenju nakljub je bila noč topla in mirna kakor dobre sanje. Von Graff in Gretchen sta legla skupaj — čeprav je bila zapovedana stroga pripravljenost — kar jima je priporočil Wolf, češ da si bosta pomirila živce. Von Graffu ni bilo prav nič všeč Wolfovo posredovanje. Ugasil je luč in se zasmrl skozi odprto okno v krošnjo starega kostanja, kjer je v blagem vetru pošumevalo listje.

Žena se je gola pritisnila k njemu in ga iskala z rokami, ga vlekla k sebi. Po vrnitvi iz Berlina je spoznal z nemajhnim začudenjem, da ima drugo žensko, kakršne prej ni poznal. Na vprašanja, kaj je nenadoma z njo, je odgovarjala, da ji prijata zrak in voda, da se vse drugače počuti kot prej v mestu. Bil pa je vse preveč zaposlen sam s seboj, da bi premišljal, komu se ima zahvaliti za to naglo spremembo. Nekaj časa jo je pustil — zamen se je trudila, da bi ga vznemirila. Iskal je besed, s katerimi bi ji izrazil svoje nezadovoljstvo zavoljo koketiranja z Wolfom. Iznemada ji je dejal: „Niso mi všeč pohotne ženske, takšne, ki se same ponujajo.“ Njene nežne roke so popustile. Čez nekaj časa ga je tiho vprašala: „Ne razumem te. Komu se ponujam?“ „Celo majorju Wolfu. Tako se spogleduješ z njim, da ni čudno, če ga zagovarjaš. Menda si zaljubljena vanj ali kaj?“ Nekaj časa je molčala, potem pa je nenavadno drzno vprašala: „Navsezadnje bi bilo lahko res. Svobodna žena sem, imam svoj okus in tudi vem, kaj delam.“ „Ne razumem te, da se navdušuješ nad problematičnim človekom, ki je povrh tega še ženskar.“ Ni odgovorila. Užaljena mu je obrnila hrbet. Zaman je poskušal nadaljevati pogovor. Major Wolf je dežural v uradu. Še enkrat je preletel kup poročil, ki jih je njegov urad prejel zadnje dni z vseh strani. Pozoren je postal na bataljon, ki je prešel reko, in na poročilo izvidnika ob mostu, ki je zaznal prehod skupine obveščevalcev. Med papirji je zagledal pismo, napisano z okorno

za oddih in razvedrilo

Romeo in Julija

Karel Čapek

Mlad angleški plemič Oliver Mendeville, ki se je zadrževal v Italiji na študijskem potovanju, je dobil v Florenci sporočilo, da je njegov oče sir William zapustil ta svet. S težkim srcem in obilnimi solzami se je sir Oliver poslovil od signorine Madalene, prisegajoč ji, da se kar najhitreje vrne in se podal s svojim služabnikom na pot v smeri proti Genovi. Tretjega dne njenega potovanja ju je presenetila nenadna ploha prav v času, ko sta prišla do nekega zaselka. Sir Oliver je ustavil konja pod starim brestom. „Paolo,“ je rekel staremu slugi, „poglej, če je tu kakšna krčma, kjer bi prevedrila.“

„Glede sluge in konja,“ je zadonel glas nad njegovo glavo, „krčma je tamle za ovinkom, a vi, cavaliere, bi izkazali čast mojemu župnišču, če bi se zatekli pod njegovo skromno streho.“

Sir Oliver je snel širokokrajni klobuk in se obrnil proti oknu, od koder se mu je veselo režal rejen star pater.

„Vaše častito blagorodje,“ je rekel vljudo, „preveliko ljubeznivost izkazuje tuju, ki zapuša vašo lepo deželo, neizmerljivo hvaležen za vse dobro, s čimer je bil tako bogato obdarjen.“

„Dobro, dragi sin,“ je rekel župnik, „a če boste še nekaj trenutkov govorili, boste čisto premočeni. Zlezite lepo s te kobile in le pohitite, kajti preveč dežuje.“

Sir Oliver se je nemalo začudil, ko mu je prečasti prišel po hodniku nasproti: tako majhnega patra še ni videl; ko se mu je priklonil, se je moral tako skloniti, da mu je kri zalila glavo.

„Saj ni treba,“ je rekel župnik. „Sem samo frančiškan, cavaliere. Pravijo mi padre Hipolit. Hej, Marietta, prinesi salame in vina. Tod, gospod, je zdaj presneto žalostno. Anglež ste, kajne? No, vidite, od tistega časa, ko ste se vi, Angleži, odtrgali od svete rimske cerkve, vas je tu v Italiji vse polno. Razumem to, signore. Gotovo se vam toži. Glej, Marietta, tale gospod je Anglež. Ubožec, tako mlad, pa je Anglež! Odrežite si to salamo, gospod, prava veronska je. Vam rečem, k vinu gre najboljše veronska salama, naj se skrivajo Bolonjci s svojo mortadelo. Jete vedno veronsko salamo in slane mandlje, dragi sin. Niste bili v Veroni? Škoda. Odtod je bil božanski Veronese, cavaliere. Jaz sem namreč iz Verone. Slavno mesto, gospod. Pravijo mu Scaligerijevo mesto. Vam je všeč vino?“

„Hvala, padre,“ je momljal sir Oliver. „Pri nas v Angliji pravimo Veroni Julijino mesto.“

„Dajte no,“ se je začudil oče Hipolit, „zakaj pa? Sploh ne vem, da je bila tam kakšna knežja Julija. Res, da nisem bil tam že štirideset let — kakšna Julija bi to mogla biti?“

„Julija Capuletova,“ je pojasnil sir Oliver. „Veste, mi imamo o njej neko gledališko igro.... Neki Shakespeare jo je napisal. Krasna igra. Jo poznate, padre?“

„Ne, toda čakajte, čakajte, Julija Capuletova,“ je Julija Capuletova,“ je bil oče Hipolit, „to bi moral poznati. Pri Capuletovih sva stanovala s padrom Lorenzom...“

„Vi ste poznali meniha Lorenza?“ je dahnul sir Oliver.

„Kako bi ga ne poznal. Jaz, gospod, sem bil njegov ministrant. Slišite, kaj ni to morda tista Julija, ki je vzela grofa Parisa? To sem poznal. Zelo pobožna in odlična gospa je bila ta grofica Julija. Rojena je bila Capuletova, teh Capuleto, ki so imele trgovino z žametom.“

„To ne more biti ona,“ je izjavil sir Oliver. „Prava Julija je umrla v nekiški dobi na najganjlivejši način, ki si ga lahko predstavite.“

„Aha,“ je rekel prečasti, „torej ni ta. Julija, ki sem jo poznal, je vzela grofa Parisa in je imela z njim osem otrok. Bila je vzorna in čednostna soproga, mladi mož, bog naj še vam tako da. Res, govorili so o njej, da je bila pred tem blazno zaljubljena v nekega pogoltnega — eh, gospodič, kdo pa sploh uide opravljaju? Mladost je, dobro vemo, nepremišljena in prismojena. Veseli bodite, cavaliere, da ste mladi. So Angleži tudi mladi?“

„So,“ je zavzdihnil sir Oliver. „Ah,

Domislice

● Pazi, da slučajno ne zideš pod kolo sreče nekoga drugega.

● Kdor išče plevel, rad žito spregleda.

● Ženske rade ljubinkajo, ker hočejo ohraniti kondicijo za resne primere.

● Mladi ljudje ne vedo, kaj je starost, stari ljudje pa pozabljajo, kaj je bila mladost.

● Za zidanje gradov v oblakih na srečo še ni treba imeti gradbenega dovoljenja.

● Pošteni moški ženske ljubijo; tisti, ki jih varajo, jih obožujejo.

● Poznam ljubezni s tako bleščečim sijajem, da zatemnijo sonce.

● Petnajst let svojega življenja lahko posvetiš otroku, da ga vzgojiš v uravnovešeno, čustveno bitje z moralnimi načeli, potem pa vam ga slab film v šestdesetih minutah lahko docela pokvari.

● Diplomati obljubljajo, pa se potem tega ne drže; ljubimci se obljub ne drže, ker jih lahko na novo dajejo.

oče, tudi nas žge plamen,“ je rekel oče Hipolit in izpil. „Tega bi moral poznati. Mladenič, kaj ni bil to tisti mladi butec, tisti gizdalin Montegov nepridiprav, ki je ranil grofa Parisa? Pravili so, da zaradi Juliette. No, seveda. Julija bo morala vzeti grofa Parisa — dobra partija, gospod, tisti Paris je bil zelo bogat in priden mož, Romeo pa si je menda domišljal, da bo dobil Julijo on.“

„Kakšna bedarija, gospod,“ je godrnjal padre. „Kako bi bogati Capuletovi mogli dati hčerko nekomu od bankrotiranih Montegov. Povrh vsega pa so Montegovi držali še z Mantovo, medtem ko so bili Capuletovi na strani milanskega vojvode. Ne, ne. Mislim, da je bil ta morilski napad na Parisa navaden političen atentat. Danes je vse samo politika, dragi moj. Saj se ve, da je moral po tistem razbojništvu Romeo zbežati v Mantovo in da se ni več vrnil.“

„To je pomota,“ se je razgrel sir Oliver. „Prosim odpustjanja, padre, ampak to ni bilo tako. Julija je ljubila Romea, starši pa so jo silili, da bi vzela grofa Parisa.“

„So že vedeli, zakaj,“ je soglašal stari duhovnik. „Romeo je bil malo-pridnež.“

„Pred poroko s Parisom pa ji je oče Lorenzo priskrbel prašek, da bi navidezno umrla,“ je nadaljeval sir Oliver.

„To je laž,“ je dejal srdito padre Hipolit. „Oče Lorenzo kaj takega ne bi storil. Res pa je, da je Romeo na cesti napadel Parisa in ga ranil. Mogoče je bil pijan.“

„Oprostite, oče, ampak to je bilo čisto drugače,“ je protestiral sir Oliver. „Res je, da so Julijo pokopali. Nad njenim grobom je Romeo z mečem prebodel Parisa.“

„Čakajte,“ je rekel duhovnik. „Prvič to ni bilo nad grobom, ampak na ulici, blizu Scaligerijevega spomenika. Drugič pa ga Romeo ni prebodel, ampak mu je razmesaril le ramo.“

„Prosim vas,“ je ugovarjal sir Oliver, „to sem videl takoj ob premieri v gledališču. Grof Paris je bil prav zares preboden v dvoboju in je umrl na tistem mestu. Romeo, ki je mislil, da je Julija zares mrtva, se je zastrupil v njeni grobnici. Tako je bilo, padre!“

„Kje pa,“ je godrnjal oče Hipolit. „Ni se zastrupil. Zbežal je v Mantovo.“

„Toda oče,“ je vztrajal pri svojem Oliver, „to sem videl s temile očmi, saj sem sedel v prvi vrsti. V tem trenutku se je Julija prebudila in ko je videla, da je njen ljubi Romeo mrtev, je še ona vzela strup in umrla.“

„Česa ne poveste,“ se je jezil padre. „Čudim se, kdo si je izmislil te čenče.“

Rdečica sramote

Potem ko se je tajna državna policija več mesecev zaman trudila, da bi v sodnem okrožju V... izsledila glavno skrivališče ubeglih članov francoskega odporniškega gibanja, ji je slednjič s pomočjo izdajalskega narednika iz vrst „Kurbarske milice“ (kot so vsi domoljubi imenovali varnostno stražo maršala Petaina) uspelo priti na pravo sled. Ta sled pa je vodila v grad markija de L..., revmatičnega starega gospoda, katerega — ker je bil vsepovsod znan kot zagrizen nasprotnik republike in vodja krajevnega rojalističnega združenja — nacisti nikdar niso osumili zveze z revolucionarji podtalnega gibanja.

Ko so ga privedli pred SS-stotnika, ki je vodil hišno preiskavo v njegovem gradu, marki tudi z besedico ni tajil, da ne bi bil sovražnikom okupatorja nudi zavetje, hrano in opremo.

Ce mu je znano, ga je vprašal stotnik, da je večina njegovih varovancev sestavljena iz komunistov in iz drhali, ki je imela dovolj vzrokov za skrivanje?

Zanj je bilo samo eno merodajno, je odvrnil marki: da so bili Francozi na begu pred sovražnikom Francije.

Zdaj se je stotnik glasno zakrohotal in porogljivo opomnil, da je pač francosko plemstvo padlo še mnogo niže, kot se običajno misli, če prostovoljno pomaga, da se dežela predaja rdečim.

Nato marki: „Gospod, jaz osebno bom vedno neprimerno bolj dovzeten za rdečo Francijo kot za tako, ki jo pokriva rdečica sramote.“

Res je, da je Romeo zbežal v Mantovo, uboga Julija pa se je zaradi žalosti malce zastrupila. Toda to ni bilo nič, cavaliere, le otroške muhe, prosim vas, bilo ji je komaj petnajst let. To vem od tistega Lorenza, mladi gospod; se razume, jaz sem bil takrat dobri pater približno lakot od tal. Julijo so potem odpeljali k teti v Besenano, da bi okrevala. Tja se je za njo pripeljal grof Paris, roko je imel še obvezano; saj veste, kako je v takem primeru: rodila se je ljubezen. Čez tri mesece sta se poročila. Torej, gospodič, tako se dogaja v življenju. Jaz sam sem bil na njeni svatbi ministrant v beli srajčki.

Sir Oliver je nekam pobito sedel. „Ne jezite se, oče,“ je končno spregovoril, „toda v tisti angleški igri je vse tisočkrat lepše.“

Oče Hipolit je zasopihal: „Lepše! Res ne vem, kaj vidite lepega na tem, da si dva mlada človeka vzmeta življenji. Škoda ju je bilo, mladi gospod. Povem vam, lepše je, da se je Julija poročila in imela osem otrok, in kakšnih otrok, gospodič: bili so kot podobice.“

Oliver je odkimal: „To ni isto, dragi padre, vi ne veste, kaj je to velika ljubezen.“

Mali pater je zamišljeno mežikal. „Velika ljubezen? Mislim, da to je, ko se dva človeka zmoreta prenašati vse življenje... vdano in zvesto... Julija je bila žlahtna gospa. Vzgojila je osem otrok in bila v oporo svoje-

mu možu vse do smrti. Pri vas torej pravite Veroni Julijino mesto? To je od vas, Angležev, zelo lepo, cavaliere. Julija je bila res odlična žena.“

Mladi Oliver se je iztrgal iz nekakšne razmišljenosti: „Kaj pa je bilo z Romeom?“

„S tem? Ne vem več dobro. Nekaj sem slišal o njem. Aha, že vem. V Mantovi se je zaljubil v hčer nekega markija — Monfalcone, Montefalco ali nekaj takega. Oh, cavaliere, to je bilo tisto, čemur vi pravite velika ljubezen. Čisto ji je zmešal glavo ali kaj — to je bila nekakšna močno romantična storija, a podrobnosti si nisem zapomnil. Ampak morala je to biti nekakšna strast brez primere, nekakšna sitna strast, gospod. Vsaj govorili so tako.“

„Vidite, gospodič, ne dežuje več.“ Sir Oliver je vstajal v vsej svoji neizmerni višini. „Bili ste neizmerno prijazni, padre. Prav lepa vam hvala. Ali bi smel morda tu nekaj pustiti... za vaše revne farane,“ je momljal, zardevel in porival pod krožnik prgišče cekinov.

„No, no,“ se je zgražal padre Hipolit in mahal z rokami, „kaj vam je, toliko denarja za nekaj rezin veronske salame!“

„Nekaj je tudi za vašo zgodbo,“ je rekel hitro mladi Oliver. „Bila je, — eh, bila je zelo, — ne vem, kako bi rekel. Zelo močna, v resnici.“

Skozi okna župnije se je razlilo sonce.

proč od žice, na prostost, a jo je žica le močnejše zajedala v nogo, da je krvavela.

Cene se je prihuljeno splazil do smreke na severni strani jase. V vasi je zapel petelin. Pohitefi mora, kmalu se bo povsem zdanilo. Še enkrat se je razgledal po hišah spodaj. Nič sumljivega. Gozd je bil miren, le srnjak je sopol. — Tedaj mu je zagomazelo po kosteh. Po-

ZADNJI SRNJAK

leg grma je čepel žandar. Zato se je tudi srnjak tako zaganjal.

„Moj je, le žandarja moram prepoditi,“ je bila v Cenetovi glavi le ena misel. Prijel se je za usta, ker se je ustrašil, da je premišljeval na glas. V naslednjem trenutku se mu je že posvetilo, kako bi ukanil moža postave. Dobro ga je poznal, Gustelj mu je bilo ime.

Pazljivo se je splazil nazaj v vas. Pri sosedu je ukradel otep slame in butaro. Vse skupaj je zakuril za Gusteljnovo hišo, ki je bila krita s slamo. Spretno se je ognil poti in odhitel proti jasi.

Žandar Gustelj je pri srnjaku že kar malce zadremal, ko ga je vrgel pokoncu strašen krik: „Gori, gori! Na pomoč!“

Prvi hip je mislil, da se mu samo sanja, a je kmalu ugotovil, da vpijejo spodaj v vasi. Kar

je mogel, jo je ubral doli. O, groza! Gorela je ravno njegova hiša. Žena golovo še spi. Zgorela bo! Ostal bo brez žene in brez hiše. Kot bi bil brez glave, ga je neslo navzdol. Začuden pa je spoznal, da hiša sploh ne gori, ampak le kup slame. Prerinil se je do ognja, zviška pogledal ljudi, ki niso vedeli, čemu ta zabava, in rekel: „Kdo si je izmislil to neumnost? Ali nimate početi nič pametnejšega? Alo, spat! Ljudje so se počasi razšli. Gustelj je sam prijel za vedro in pogasil ogenj. Njegova žena je še vedno spala. — Živa bi zgorela, lena, kakor je, — je premišljeval Gustelj.

Potem je očistil uniformo in se postavil v položaj mirno, ko je zagledal svojega predstojnika, ki je prihajal k njemu. V mislih si je že narisal medaljo za vesno opravljanje nočne dolžnosti. Celó gasil je sam.

Predstojnik pa ni bil nič kaj prijazen. Nasršen ga je pogledal izpod čela: „Izgubi se v gozd, tja sem te poslal.“

Gustelj je začudeno zmignil z rameni in odhlačal na staro mesto. Pozneje je za njim stopil tudi njegov predstojnik.

„Kaj še sedaj ne razumeš, zakaj je tisti lopov Cene zakuril za tvojo hišo? Da bi lahko brez skrbi odnesel srnjaka, vendar! Pohitiva, ne bo še daleč.“

Divji lovec Cene si je srnjaka ravno naprtil okrog vratu, ko ga je po rami potrepljala težka roka. Od strahu je izpustil srnjaka, da je padel na tla. Bil je zadnji, ki ga je ujel divje.

RADIO CELOVEC

Poročila: 5.00 — 6.30 — 8.00 — 10.00 — 13.00 17.00
— 19.00 — 20.00 — 22.00 — 23.00 — 24.00.

Dnevne oddaje: (razen ob sobotah, nedeljah in praznikih): 5.05 Ljudske viže — 5.30 Kmetijska oddaja — 5.33 Ljudske viže — 5.40 Jutranja opažanja — 5.43 Pisane jutranje melodije — 6.00 Jutranja gimnastika — 6.35 Glasba in dobri nasveti — 6.45 Deželni razgled — 7.00 Glasbeni mozaik — 7.45 Lokalna poročila — 8.05 Godba na pihala — 8.15 Oddaja za ženo — 9.00 Za prijatelje stare glasbe — 10.05 Operetni koncert — 11.25 Oddaja za podeželje — 11.45 Za avtomobiliste — 13.05 Deželni razgledi — 13.30 Glasba po kosilu — 13.45 Slovenska oddaja — 15.30 Še vedno priljubljena — 16.15 Ženska oddaja — 18.10 Odmev časa — 18.40 Šport — 18.45 Note in beleške — 18.55 Lahka noč otrokom — 19.03 Pregled sporeda — 19.05 Zabeležite si — 19.35 Melodija in ritem — 20.05 Deželna poročila — 22.10 Šport iz vsega sveta.

Sobota, 26. 8.: 5.05 Za tiste, ki zgodaj vstajajo — 6.05 Pisane jutranje melodije — 6.55 Glasbeni mozaik — 7.40 Mednarodni delovni trg — 7.55 Naš hišni vrt — 8.05 Družinski obzorik — 10.45 Naša lepa domovina — 13.30 Poskočno in zabavno — 14.00 Zabavna glasba — 16.00 Še vedno priljubljena — 18.00 Deželni razgledi — 18.20 Umetnostna in kulturna kritika — 18.35 Mala solistična parada — 19.05 Koračnice — 19.50 Note in beleške — 21.10 Ljudska zabavna oddaja — 22.30 Plesna glasba po naročilu.

Nedelja, 27. 8.: 6.10 Igra na orgle — 7.10 Veselo nedeljsko jutro — 8.10 Kmetijska oddaja — 10.30 Radijska pripovedka — 11.00 Dopoldanski koncert — 12.03 Za avtomobiliste — 13.05 Ogledalo mestnega gledališča — 13.30 Iz domovine — 16.00 Radijska igra — 17.05 Ljudski koncert — 18.00 Dalmatinsko krokanje, Zadar — 19.00 Nedeljski šport — 19.30 Deželni razgledi — 20.10 Tujci na poti — 21.15 Zadnja postaja Dunaj.

Ponedeljek, 28. 8.: 5.05 Za tiste, ki zgodaj vstajajo — 6.05 Pisane jutranje glasbe — 6.27 Kmetijska oddaja — 6.50 Glasbeni mozaik — 9.00 Poletje, sonce in glasba — 9.30 Vesele note mojstrov — 10.00 Glasbeni avtogrami — 11.20 Oddaja za podeželje — 15.00 Komorna glasba — 18.00 Deželni razgledi — 18.45 Oddaja kmetijske zbornice — 19.50 Note in beleške — 20.10 Zveneči operetni vodilci — 21.30 Iz avstrijskega glasbenega ustvarjanja.

Torek, 29. 8.: 5.05 Za tiste, ki radi vstajajo — 6.05 Pisane jutranje glasbe — 6.50 Glasbeni mozaik — 9.00 Poletje, sonce in glasba — 10.45 Poslušaj glasove poletja — 13.30 Kaj menite vi? — 16.30 Otroška oddaja — 17.30 Graški kabaret — 18.45 Oddaja sindikalne zveze — 19.50 Note in beleške — 20.10 Glasba iz alpskih dežel.

Sreda, 30. 8.: Za tiste, ki zgodaj vstajajo — 6.05 Pisane jutranje glasbe — 9.00 Poletje, sonce in glasba — 9.30 Vesele note mojstrov — 10.45 Poslušaj glasove poletja — 13.30 Zborovska glasba — 16.15 Za ženo — 16.30 Operetni koncert — 18.45 Oddaja združenja industrialcev — 19.35 Za prijatelja planin — 20.10 Radijska igra — 21.30 Zvezne dežele poročajo: Solnogrška.

Četrtek, 31. 8.: 5.05 Za tiste, ki zgodaj vstajajo — 6.05 Pisane jutranje glasbe — 6.50 Glasbeni mozaik — 9.00 Poletje, sonce in glasba — 9.30 Vesele note mojstrov — 10.45 Poslušaj glasove poletja — 13.30 Zabeleženo na koroških cestah — 15.00 Komorna glasba — 16.30 Otroška oddaja — 18.00 Deželni razgledi — 18.45 Oddaja zbornice obrtnega gospodarstva — 19.05 Avstrijska godba na pihala — 19.50 Note in beleške — 20.10 Koroška pratika — 21.00 Iz domačega glasbenega življenja.

Petek, 1. 9.: 5.05 Za tiste, ki zgodaj vstajajo — 6.05 Pisane jutranje glasbe — 6.50 Glasbeni mozaik — 9.00 Poletje, sonce in glasba — 9.30 Klavirska dela W. A. Mozarta — 10.00 Glasbeni avtogrami — 10.45 Poslušaj glasove poletja — 13.30 Ljudske viže — 14.30 Koroške šege — 15.00 Zborovska glasba — 16.15 Žena v kmetijstvu — 16.45 Otroški zbori — 17.10 Glasba za konec tedna — 18.00 Deželni razgledi — 18.45 Oddaja delavske zbornice — 19.05 Robert Stolz dirigira — 19.50 Note in beleške — 20.10 Orkestrski koncert.

SLOVENSKE ODDAJE

Sobota, 26. 8.: 9.00 Od pesmi do pesmi, od srca do srca.

Nedelja, 27. 8.: 7.10 Duhovni nagovor — Po vaši želji.

Ponedeljek, 28. 8.: 13.45 Informacije — Pesem je tiha moč.

Torek, 29. 8.: 9.30 Land an der Drav, Dežela ob Dravi — 13.45 Informacije — Šport od tu in tam — Za krmilom.

Sreda, 30. 8.: 13.45 Informacije — Od popevke do popevke.

Četrtek, 31. 8.: 13.45 Informacije — Iz kulturnega življenja koroških Slovencev.

Petek, 1. 9.: 13.45 Informacije — Po Komelju na vrha, čez vrhe v dol.

RADIO LJUBLJANA

Poročila: 4.30 — 5.00 — 7.00 — 8.00 — 9.00 — 11.00 — 12.00 — 13.00 — 14.00 — 17.00 — 18.00 — 22.00 — 23.00 — 24.00.

Dnevne oddaje (razen ob nedeljah in praznikih): 4.30 Dobro jutro — 5.30 Danes za vas — 5.45 Informativna oddaja — 6.00 Jutranja kronika — 6.30 Informativna oddaja — 7.25 Pregled sporeda — 7.45 Informativna oddaja — 10.00 Danes popoldne — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.00 Na današnji dan — 12.30 Kmetijski nasveti — 13.15 Obvestila in zabavna glasba — 13.30 Priporočajo vam — 15.00 Dogodki in odmevi — 16.00 Vsak dan za vas — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 19.00 Lahka noč otroci — 19.10 Obvestila — 19.30 Radijski dnevnik — 23.05 Literarni nokturmo.

Sobota, 26. 8.: 6.50 Beseda na današnji dan — 8.10 Glasbena matineja — 9.35 Pihalni orkester RTV Ljubljana — 12.10 Pojo naši operni pevci — 12.40 Po domače — 14.10 S pesmijo in besedo po Jugoslaviji — 15.40 Donizetti in Bellini na koncertnem odru — 16.40 Z orkestrom Rudolfa Lisavca — 17.50 Z ansambliom Weekend — 18.15 Dobro se ob isti uri — 18.45 S knjižnega trga — 19.15 Z ansambliom dobri znanci — 20.00 „V soboto zvečer“: Olimpijada znanja — Radijski radar — 21.20 Zabavna radijska igra — 22.20 Oddaja za naše izseljence — 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden.

Nedelja, 27. 8.: 6.00 Vremenska napoved — 6.50 Danes za vas — 7.30 Za kmetijske proizvajalce —

DUNAJSKI JESENSKI VELESEJEM 1972

Veliki mednarodni, po strokah urejeni večbranšni sejem s 30 oddelki potrošnega in investicijskega blaga

OD 6. DO 10. SEPTEMBRA

Dneva interesentov 6. in 7. septembra.

SEJEMSKA PALAČA

Konsumno blago in luksuzni predmeti

Skupinske razstave inštitutov za gospodarsko pospeševanje Koroške, Nižje Avstrijske in Tirolske Tujskoprometni paviljon

Posebna razstava: „Naredi si sam — rokodelčenje ni težko“

„Vse za dojenčka“

Paviljon iznajdb

SEJEMSKO RAZSTAVIŠČE

Investicijsko in konsumno blago za industrijo, obrt in trgovino

Strokovni sejem kmetijskih strojev in naprav z obsežno ponudbo na skupni površini 75.000 m²

Strokovna razstava pisarniške organizacije

Strokovni sejem strojev za obdelavo kovin in umetnih snovi

Strokovni sejem hidravličnih, pnevmatičnih in mazilnih naprav ter opreme za garaže, servisne postaje, črpalke in delavnice

Center gradbenega materiala — montažne hiše in garaže, savne, Swimmingpooli, gradbeni materiali, vrata, okna, opeke, na skupni površini 20.000 m²

Pohišlvene pritlikline

Posebna razstava embalaže in druge posebne razstave

Kmetijske posebne razstave in mednarodna ponudba orodja za obdelovanje vrtov in zemljišč

Uradne razstave 15 držav

POSEBNA AVTOBUSNA ZVEZA MED SEJEMSKO PALAČO IN RAZSTAVIŠČEM

8.05 Veseli tobogan — 9.05 Koncert iz naših krajev — 10.05 Še pomnite tvarišči... — 10.25 Pesmi borbe in dela — 13.30 Nedeljska reportaža — 13.50 Z domačimi ansambli — 14.05 Slovenska zemlja v pesmi in besedi — 15.05 Melodije z velikimi zabavnimi orkestri — 16.00 Radijska igra — 17.05 Nedeljsko športno popoldne — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 V nedeljo zvečer — 22.20 Godala za lahko noč — 23.15 Jazz za vse.

Ponedeljek, 28. 8.: 6.50 Rekreacija — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Pisan svet pravljic in zgodb — 9.20 Glasbena pravljica — 9.40 Revijski orkester Metropol — 12.10 Humoreska in Sinfonia — 12.40 Igrajo pihalne godbe — 14.10 Ljudske pesmi sveta: Južna

Sreda, 30. 8.: 6.50 Rekreacija — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Počitniški pozdravi — 9.25 Popevke in zvoki — 12.10 Iz jugoslovanske operne literature — 12.40 Od vasi do vasi — 14.10 Skladatelj Glasbene matice in novih akordov: Vasilij Mirk — 14.30 Voščila — 15.40 Majhen recital sopranistke Vande Gerlovič — 16.40 Z orkestrom Raphaele — 17.10 Poletna glasbena popotovanje — 18.15 Igramo za vas — 18.45 Naš gost — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 Simfonični orkester RTV Ljubljana — 21.25 Lepe melodije — 22.15 S festivalov jazz — 23.15 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe.

Četrtek, 31. 8.: 6.50 Beseda na današnji dan — 8.10 Glasbena matineja — 9.05 Počitniško popotovanje —

RADIO PROGRAM

Amerika — 14.30 Voščila — 15.40 Melodije mojstrov lahke glasbe — 16.40 Z orkestrom Hans Carste — 17.10 Ponedeljkovo glasbeno popoldne — 18.15 Popevke in plesni ritmi — 18.45 Kulturni globus — 19.15 Minute z alpskim kvintetom — 20.00 Operni koncert — 21.30 Tipke in godala — 22.15 Za ljubitelje jazz — 23.15 S popevkami po svetu.

Torek, 29. 8.: 6.50 Beseda na današnji dan — 8.10 Operna matineja — 9.05 Počitniško popotovanje — 9.20 Z orkestrom Alfredo Antonini — 9.40 Slovenske narodne v raznih priredbah — 12.10 Iz albumov Rista Savina — 12.40 Z domačimi godci in ansambli — 14.10 Od melodije do melodije — 14.40 „Na poti s kitaro“ — 15.40 Jules Massenet: „Don Kihot“ — 16.40 Orkester Stockholmske filharmonije — 17.10 Popoldanski simfonični koncert — 18.15 V torko nasvidenje — 18.45 Poje Jožica Svete — 19.15 S triom Vitala Ahačiča — 20.00 Prodajalna melodij — 20.30 Radijska igra — 21.29 Lahka glasba — 22.15 Od popevke do popevke — 23.05 Literarni nokturmo.

9.40 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov — 12.10 Petar Kanjovič: Jadranski capriccio — 12.40 Igrajo pihalne godbe — 14.10 Pesem iz mladih dni — 14.30 Glasbeni intermezzo — 16.40 Z orkestrom Green Norman — 17.10 Koncert po željah poslušalcev — 18.15 Klavir v ritmu — 18.45 Naš podlistek — 19.15 Z ansambliom Jožeta Privška — 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov — 21.00 Sto let slovenske lirike — 22.40 Plesni zvoki — 23.05 Literarni nokturmo.

Petek, 1. 9.: 6.50 Rekreacija — 8.10 Operna matineja — 9.05 Počitniško popotovanje — 9.20 Melodije za prijetno razvedrilo — 12.10 Koncertni napevi — 12.40 Z domačimi ansambli in godci — 14.10 Mali koncert za mladino — 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 16.40 Z orkestrom „Lol Strings“ — 17.10 Človek in zdravje — 17.20 Operni koncert — 18.50 Male zasedbe v ritmu — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 Ljudske pesmi ZDA — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih — 22.15 Besede in zvoki z logov domačih — 23.15 Jazz pred polnočjo.

Vse za Vašo hišo in gospodarstvo
Vam nudi najugodnejše

Lefos spet stojnica
na sejemskega travniku

NON-STOP

VELETRGOVINA
VALENTIN
IN ANGELA
BLAŽEJ

PLIBERK — LIBUČE
telefon (0 42 35) 394 — nočna številka 302

TISKARNA

založniške in tiskarske družbe z o. j.
Drava išče

VAJENCA

ki se želi izučiti za črkostavca

Pogoji za sprejem: znanje obeh deželnih jezikov ter dovršena glavna šola ali nižja gimnazija.

Interesenti se lahko oglasijo na: Drau-Drukerei, 9170 Ferlach, Dollniggasse 4 — tel. 250 in 232 oz. osebno v podjetju v Podlublju 41, kjer je možen tudi ogled delovnega mesta, ali pa na uredništvu Slovenskega vestnika, Celovec, Gasometergasse 10.

TELEVIZIJA

AVSTRIJA 1

Sobota, 26. 8.: 14.50 Otvoritev olimpijade v Münchnu — 17.00 Za otroke — 17.20 Mala hiša — 18.00 Tedenski obzorik — 18.25 Otrokom za lahko noč — 18.30 Posebej o kulturi — 19.20 Pregled sporeda — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 Snubljenje — 22.00 Čas v sliki — 22.10 Vroči tovar v London.

Nedelja, 27. 8.: 8.55 Olimpijske igre — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Olimpijski magazin — 20.20 Olimpijske igre.

Ponedeljek, 28. 8.: 9.30 Olimpijske igre — 19.30 Čas v sliki in kulturne novosti — 20.06 Olimpijske igre — nadaljevanje.

Torek, 29. 8.: 8.30 Olimpijske igre — 19.30 Čas v sliki in kulturne novosti — 20.06 Olimpijske igre — nadaljevanje.

Sreda, 30. 8.: 9.30 Olimpijske igre — 19.30 Čas v sliki in kulturne novosti — 20.06 Olimpijske igre — nadaljevanje.

Četrtek, 31. 8.: 9.30 Olimpijske igre — 19.30 Čas v sliki in kulturne novosti — 20.06 Olimpijske igre — nadaljevanje.

Petek, 1. 9.: 9.30 Olimpijske igre — 19.30 Čas v sliki in kulturne novosti — 20.06 Olimpijske igre — nadaljevanje.

AVSTRIJA 2

Sobota, 26. 8.: 19.00 Veselje ob glasbi — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Pregled sporeda — 20.06 Šport — 20.09 Vzgoja — 20.15 Pred sončnim zahodom — 21.55 Telereprize.

Nedelja, 27. 8.: 16.30 Za otroke — 17.20 Za družino — 18.05 Za lahko noč — 19.00 Anatevka — 19.30 Čas v sliki — 20.00 Rdeča žoga z belimi pikami — 20.20 Štirideset milijonov išče moža.

Ponedeljek, 28. 8.: 17.30 Olimpija včeraj — 18.25 Otrokom za lahko noč — 19.30 Čas v sliki in kulturne novosti — 20.00 Moji zetje in jaz — 20.26 Departament S — 22.00 Čas v sliki.

Torek, 29. 8.: 17.30 Olimpija včeraj — 18.25 Otrokom za lahko noč — 19.30 Čas v sliki in kulturne novosti — 20.00 Razbiti vrč — 20.26 Luka v megli, film — 21.50 Čas v sliki.

Sreda, 30. 8.: 16.00 Oddaja za otroke — 17.05 Lasse — 19.00 Tri dekle in trije fantje — 19.30 Čas v sliki in kulturne novosti — 20.00 Moji zetje in jaz — 20.26 Tajna armada v Laosu — 21.10 Sladke igre minulega poletja.

Četrtek, 31. 8.: 17.30 Olimpija včeraj — 18.25 Otrokom za lahko noč — 19.30 Čas v sliki in kulturne novosti — 20.00 Igra — 20.26 Senator — 22.00 Čas v sliki.

Petek, 1. 9.: 17.30 Olimpija včeraj — 18.25 Otrokom za lahko noč — 19.30 Čas v sliki in kulturne novosti — 20.00 Moji zetje in jaz — 20.26 Arsene Lupin — 22.15 Čas v sliki.

JUGOSLAVIJA

Sobota, 26. 8.: 14.50 Začetek olimpijade v Münchnu — 17.40 Po domače — 18.25 V deželi klobukov — 19.15 Mozaik — 19.20 Poplave v Prekmurju — 20.00 Dnevnik — 22.35 Moj prijatelj Toni — 23.25 Kažipot — 23.45 Poročila.

Nedelja, 27. 8.: 9.00 Madžarski pregled — 9.40 Po domače — 10.12 Kmetijska oddaja — 10.55 Mozaik — 11.00 Otroška matineja — 11.50 Mestece Peyton — 12.40 Kažipot — 13.00 Olimpijske igre München 72 — 18.15 Kota 905, jugoslovanski film — 20.00 Dnevnik — 20.40 Ko nisem bil več vojak — 21.25 Stih in pesem — 21.40 Športni pregled — 21.55 Poročila — 22.00 Olimpijske igre München 72.

Ponedeljek, 28. 8.: 14.00 Olimpijske igre München — 19.00 Mladi za mlade — 19.45 Kratak film — 20.00 Dnevnik — 20.35 Poroka, nemška drama — 22.00 Poročila — 22.05 Olimpijske igre München 72.

Torek, 29. 8.: 13.55 Olimpijske igre München 72 — 17.00 Medvedkov godnjavček — 17.35 Olimpijske igre München 72 — 18.45 Obzorik — 19.00 Zabavni orkester RTV Ljubljana — 20.00 Dnevnik — 20.35 Olimpijske igre München 72 — 22.00 Nokturmo — 22.15 Poročila.

Sreda, 30. 8.: 12.55 Olimpijske igre München 72 — 12.55 Olimpijske igre München 72 — 19.50 Cirkak — 20.00 Dnevnik — 20.35 Poroka, predstava gledališča iz Nove Gorice — 21.45 Olimpijske igre München 72 — 23.45 Poročila.

Četrtek, 31. 8.: Olimpijske igre München 72 — 18.40 Čarni svet živali — 19.10 Mozaik — 19.15 Jugoslovanska mesta — 20.00 Dnevnik — 20.35 Vidoca, človek s sto imeni — 21.25 Olimpijske igre München 72 — 23.25 Poročila.

Petek, 1. 9.: Olimpijske igre München 72 — 17.50 Obzorik — 18.10 Mestece Peyton — 19.00 Olimpijske igre München 72 — 20.00 Dnevnik — 20.35 Ruby Gentry, ameriški film — 22.00 Olimpijske igre München 72 — 24.00 Poročila.

Izdajatelj, založnik in lastnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem; glavni urednik: Rado Janežič; odgovorni urednik: Andrej Kokot; uredništvo in uprava: 9021 Klagenfurt — Celovec, Gasometergasse 10, tel. 32-5-50 — Tiska: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec — Borovlje.